Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 161 (8.103) ◆ 1992 йил ◆ 17 август, душанба ◆ Нархи 2 сўм.

1 сентябрь— Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни

Газетанинг шу сонига

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ БОШЧИЛИГИДАГИ ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ПОКИСТОН ИСЛОМ РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФИ

АВВАЛ хабар бериб ўтганимиздек, Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов бошчилигидаги республика давлат делегацияси 13 август куни Тошкентдан Покистон Ислом Республикасига жўнаб кетган эди.

Шу куниёқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг самолёти 4 соат ҳаво йўлини босиб ўтгач, Исломободнинг халқаро аэропортига келиб қўнди. Самолёт пиллапояси олдида Ислом Каримовни Покистон Ислом Республикасининг Президенти Ғулом Исҳоқ Хон жаноб олийлари, Покистон Ислом Республикасининг Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари кутиб олдилар. Юксак мартабали меҳмон Ислом Каримов шарафига тўплардан 21 марта ўқ узилиб салют берилди. Президентимиз Покистон Ислом Республикаси раҳбарлари билан самимий саломлашар экан, уларни Покистон Ислом Республикаси мустақиллигининг 45 йиллиги байрами муносабати билан Ўзбекистон Республикаси халқи ва ҳукумати номидан қизғин табрикладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов [illegible]

Покистон халқи ўз республикаси мустақиллигининг 45 йиллигини кенг нишонлади. [illegible]

Маълумки, Ўзбекистон [illegible]

[illegible] иззат ва ҳурмат баҳо келтирилди.

Аэропортдан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Республикаси Президенти ҳамроҳлигида унинг учун ажратилган қароргоҳ томон йўл олинди. Исломобод кўчалари [illegible] безатилган [illegible]. Покистонликлар мустақиллик кунини катта хурсандчилик билан нишонла[illegible]. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни табрикловчи[illegible] ҳам тез-тез [illegible]нади.

Ислом Каримовга ажратилган қароргоҳ Покистон Ислом Республикаси пойтахтининг хушманзара жойида жойлашган. Қароргоҳ атрофи ям-яшил [illegible] билан ўралган. Ўзбекистон Президенти шарафига қароргоҳда республика байроғи кўтарилди. Ислом Каримов бу ерда бироз дам олгач, Покистон Ислом Республикаси Бош вазири билан учрашиш учун унинг қароргоҳига йўл олди. Қароргоҳ олдида Президентимизни Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари қучоқ очиб кутиб олди. Бош вазир қароргоҳида Ислом Каримов ва Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари яккама-як суҳбат ўтказдилар.

Дўстона ва самимий суҳбатдан сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийларига Покистон мустақиллиги байрами муносабати билан эсдалик совғалари топширдилар. Тақдим этилган гиламда [illegible] гиламдўзлар Навоз Шарифнинг [illegible]ни усталик билан [illegible]ишга муваффақ бўлганлар. Бош вазир хи[illegible]мдўзлар, тош[illegible]нисозлар ва ба[illegible]иларнинг асарларига юксак баҳо берди.

Шундан сўнг Ўзбекистон ва Покистон Ислом Республикаси давлат делегациялари ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон томонидан Ислом Каримов, Покистон томонидан Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари олиб бордилар.

Суҳбатлар чоғида Яқин [illegible], хусусан Афғонистон [illegible]волга тегишли [illegible]даги масалалар муҳокама қилинди. Томонлар Афғонистон Республикасидаги тинчликдан таш[illegible]икларини бил[illegible], бу муаммолар [illegible]нинг ҳудудий [illegible] таъминланган ҳолда, тинч йўл билан четдан [illegible] ҳал этилиши [illegible] таъкидлади Ислом Каримов. Бу борада [illegible]ион давлатлари [illegible]ли ҳисобланган [illegible] ҳал қилувчи роль [illegible]кин.

Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Тошкентда [illegible] қабул қилин[illegible] шартномалар[illegible] топшириш, ўзаро [illegible]ар томонлама [illegible] маданий, савдо [illegible] йўлга қўйиш [illegible]оритди.

Музокаралар натижаларига кўра Покистон Ислом Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида [illegible] имзоланди. [illegible] Республикаси ҳукумати ва Покистон Ислом Республикаси ўртасида сув [illegible], энергетика, ирригация ва мелиорация соҳасида [illegible] тўғрисида битим, [illegible] Республикаси ва Покистон Ислом Республикаси [illegible] билан почта ва [illegible] соҳасида [illegible] тўғрисида битим, [illegible] Республикаси билан Покистон Ислом Республикаси ҳукумати ўртасида инвестицияларни [illegible] рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш тўғрисида битим, Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолияти банки билан Покистон Ислом Республикаси миллий банки ўртасида ўзаро вакиллик тўғрисида битим, Ўзбекистон Республикаси марказий банки билан Покистон Ислом Республикаси давлат банки ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар қабул қилинди. Шунингдек, икки томонлама манфаатли алоқаларни ривожлантиришга боғлиқ бир қанча масалалар ҳам кўриб чиқилди. Биринчи навбатда автомобиль йўлларини очиш, Ўзбекистон юкларини ташишда Покистон денгиз портидан фойдаланиш масалалари муҳокама қилинди.

Икки давлат раҳбарлари учрашувлар чоғида имзоланган ҳужжатларга юксак баҳо бердилар.

Покистон Ислом Республикаси Бош вазири қароргоҳида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шарафига қабул маросими ўтказилди. Унда Покистон пойтахти Исломободда жойлашган юздан зиёд мамлакатларнинг дипломатик корпус вакиллари иштирок этиб Президентимиз ва делегация аъзоларини самимий қутладилар.

Зиёфатда Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари жумладан шундай деди:

— Покистон халқининг миллий байрами — мустақиллик куни муносабати билан пойтахтимизга ташриф буюрган Сиз бошлиқ Ўзбекистон делегациясини чин қалбдан самимий қутлайман. Диёримизга хуш келибсиз, азиз дўстлар. Покистон халқи Сиз каби азиз ва мўътабар раҳбарнинг расмий ташрифини интизорлик билан кутган эди. Ва ниҳоят унинг азалий орзуси амалга ошди. Фурсатдан фойдаланиб Ўзбекистонда менга кўрсатилган иззат-икром ва самимий меҳмондўстлик учун чексиз миннатдорчилигимни билдираман. Ўзбек диёридаги расмий сафарим ва бу мамлакатдаги дўстона мулоқотлар бир умрга эсда қолади.

Ўзбекистон ва Покистон халқларининг тарихи, маданияти, урф-одатлари асрлардан бери бир-бирига яқин ва тарихан боғлиқдир. Ҳазрат Имом Ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, Баҳовиддин Нақшбандий каби уламоларнинг Ватани сизларнинг ўлкангизда эканлиги бизни ниҳоятда хушнуд этди. Ўзбекистонга қилган сафаримда ҳазрат Имом Ал-Бухорий қабрларини зиёрат этганимдан мен хусусан таскин топдим. Президент жаноблари, Сизнинг бу расмий сафарингиз икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий, маданий, савдо-сотиқ алоқаларини янада ривожлантиради, Покистон ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлайди, деб ишонч билдираман.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов жавоб нутқида жумладан шундай деди:

— Покистон Ислом Республикаси халқини, раҳбариятини мустақиллик байрами билан самимий табриклайман. Биз яхши ниятлар билан Ватанингизга келдик. Бугун имзоланган битимлар халқларимиз ўртасидаги қадимий дўстликни янада ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлиши шубҳасиздир. Мен ўзбек халқи номидан Покистон халқига тинчлик, бахт-саодат, сиҳат-саломатлик тилайман.

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси билан Покистон Ислом Республикаси ўртасидаги музокаралар яна давом эттирилди. Кейин Покистон Ислом Республикаси Президенти Ғулом Исҳоқ Хон жаноб олийларига совғалар топширилди.

Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари қароргоҳида Ислом Каримов шарафига қабул маросими ўтказилди. Унда Ғулом Исҳоқ Хон жаноб олийлари ва Ислом Каримов нутқ сўзладилар. Қабул маросими дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

Покистон мустақиллиги байрами жуда ҳам тантанавор нишонланди. У Қуръони Карим сураси тиловати билан бошланди. Бу байрамга хорижий эллардан жуда кўп делегациялар келган эди. Шуниси диққатга моликки, энг катта эътибор, ҳурмат ва эҳтиром Президентимиз Ислом Каримовга кўрсатилди. Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга эсдалик совғалари тақдим этди.

Покистон Ислом Республикаси Президенти республика мустақиллигининг 45 йиллигига бағишлаб катта зиёфат берди.

Покистон Ислом Республикаси Президенти Ғулом Исҳоқ Хон шундай деди:

— Мен ўзбек халқини яқинлашиб келаётган миллий байрами — 1 сентябрь Мустақиллик куни билан чин қалбимдан табриклайман. Байрам муносабати билан ўзбек халқига ўзимнинг самимий эзгу ниятларимни билдираман ва Покистон ҳамда Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларнинг тобора ривожланиб мустаҳкамланиб боради деб ишонч билдираман. Президентингиз жаноби Ислом Каримов билан бўлган суҳбатлар жуда ҳам самимий ва дўстона вазиятда ўтди. Жаноби Ислом Каримов камтар ва олийжаноб инсон эканлар. Жаноби Президентингиз раҳбарлигида ўзбек халқи юксак муваффақиятларга эришади ва республикангиз жаҳоннинг ривожланган давлатлари қаторидан муносиб ўрин эгаллашига имоним комил.

Байрам зиёфати тугагач Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жаноб олийлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан расман хайрлашди.

Исломобод халқаро аэропортида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни Ватанига кузатиш маросими бўлди. Икки давлат раҳбарлари — Покистон Ислом Республикаси Президенти Ғулом Исҳоқ Хон ва Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов фахрий супачага кўтарилдилар. Ўзбекистон ва Покистон давлат гимнлари янгради. Покистон Ислом Республикаси Президенти Ғулом Исҳоқ Хон жаноб олийлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан самимий ва дўстона хайрлашди.

Шундай қилиб Ўзбекистон Президентининг хорижий давлатга қилган яна бир расмий ташрифи самарали якунланди. Шубҳасиз у иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро дўстона алоқаларни ривожлантиришга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бошчилигидаги республика давлат делегацияси Покистон Ислом Республикасига ташрифидан сўнг 14 август куни кечқурун Исломободдан Тошкентга қайтиб келди. Тошкент аэропортида Ўзбекистон Республикаси Президенти ва делегация аъзоларини Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби Раҳим Ражабов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Ижарадаги «Орзу» чарм-атторлик тикувчилик ишлаб чиқариш корхонасининг илғор ишчиси Мастура Қосимова ўн икки йилдан бери ана шу ерда меҳнат қилиб, ҳамкасбларининг олқишига сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА: Мастура Қосимова.

Андрей Пишненко сурати.

Асбобсозлик корхонасининг либослари

ЎРТА Осиё электроаппаратлари илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида яқинда навбатдаги яна бир цех очилди. Лекин, у сиз ўйлагандек, техникавий мослама ёки қурилмалар ишлаб чиқариш билан шуғулланмайди. Аксинча, янги цех тикиш-бичиш ишлари билан банд бўлади.

Гап шундаки, корхона клубининг бадиий ҳаваскорлик жамоаси қатор асарларни саҳнага олиб чиқишни режлаштирган. Машҳур француз олими ва шоири Сирано де Бержеракка бағишланган томоша устида эса қизғин ижодий иш бошлаб юборилди.

Мазкур томоша қаҳрамонларига мос либосларни ушбу цех тикиб беришга киришди. М. Горький номидаги Тошкент рус академик драма театрининг рассом-модельери М. Саъдиева тикувчилик ишлари жараёнларини ташкил этишга ўз фойдали маслаҳатларини бериб турибди.

Томоша шу академик театр саҳнасида тайёрланиб томошабинларга кўрсатилади.

Акбар АЛИЕВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Ҳиндистон Республикасининг Бош вазири Ш. Д. Шарма жаноби олийларини, Ҳиндистон Республикасининг Президенти П. В. Нарасимха Рао жаноби олийларини Ҳиндистон мустақиллигининг 45 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг халқи ва ҳукумати номидан табриклаб, уларга самимий дўстлик ва ҳурмат туйғуларини изҳор этди.

⊙ Тошкентда шаҳар жамоатчилигининг Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинганлигининг 45 йиллигига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

⊙ Андижондаги трикотаж бирлашмаси маъмурияти, касаба уюшмаси комитети ва меҳнат жамоаси кенгаши бу ерда меҳнат қиладиган аёллар учун олти соатлик иш кунини жорий этишга қарор қилдилар. Яратилган бундай қулайлик аёлларга кўпроқ вақтини уй юмушлари билан ўтказишга, болалари тарбияси билан шуғулланишга, рўзғор юмушлари билан кўпроқ машғул бўлишга имконият яратади.

⊙ Шу йилнинг 27-28 август кунлари Нукусда Орол бўйича жаҳон анжумани ўтказилади. Ер юзидаги йирик экологлар Ўрта Осиё юрагидаги ана шу нодир денгизни қандай қилиб асраб қолиш мумкинлиги хусусидаги масалаларни муҳокама этадилар. Анжуманни ўтказиш юзасидан ташкилий комитет тузилди.

⊙ Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг кўргазмалар залида жонажон ўлкамиз тарихини акс эттирувчи экспозициялар очилди. Экспозицияга республикада мўйқалам санъатининг асосчиларидан бўлган таниқли рассомларнинг 200 дан ортиқ асари қўйилган.

⊙ Зарафшонлик қарияларга яна бир ҳиммат кўрсатилди: бундан буён улар телефон учун ҳақ тўламайдиган бўлишди. «Монолит» ва «Навоий» деб аталувчи ширкатлар, «Умид» меҳр-шафқат жамғармаси улар учун пул тўлайдиган бўлишди.

⊙ Урганч шаҳар ҳокимлигининг маданият бўлими Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг бир йиллигига бағишлаб кўрик-танлов ўтказадиган бўлди. Танлов «Истеъдодларни излаймиз» деган шиор остида ўтади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Озарбайжон ўзининг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзолик хусусидаги масала юзасидан қатъий азму қарорини Қирғизистонда бўладиган давлатлар бошлиқларининг навбатдаги мажлиси очилиши олдидан айтади. Республика Олий Кенгашининг Раиси Иса Гамбаров матбуот конференциясида ана шу ҳақда хабар берди.

⊙ Чимкент аэропортига Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида йиғилган ИЛ-76 ТД маркали юк самолёти келиб қўнди. Бундан буён юклар МДҲ нинг исталган мамлакатига ва хорижий элларга тезлик билан етказиб бериладиган бўлди. Битта ИЛ-76 самолёти Қозоғистонга 317 миллион сўмга тушди, бир ярим-икки йил ичида у ўзини оқлайди.

⊙ Молдова Халқаро валюта фонди ва Халқаро таъмирлаш ва тараққиёт банкининг 166-тенг ҳуқуқли аъзоси бўлди.

ХОРИЖДА

⊙ БМТ Хавфсизлик Кенгаши Босния ва Герцеговинадаги вазият юзасидан иккита резолюция қабул қилди.

⊙ Эстония ҳукумати давлат идораси қошида матбуот бўлимини ташкил этишга қарор қилди.

⊙ Францияда «Эрих Хонеккер билан халқаро бирдамлик комитети» ташкил этилди. Комитет уни ҳибсга олишга қарши қаратилган 2200 имзони йиғишга улгурди.

Излаган имкон топади

ТОШКЕНТДАГИ «Миконд» заводининг «Шиша мажмуаси» назаримизда корхона ичида қурилган алоҳида корхонага ўхшаб кетади. Чунки бу ерда асосий маҳсулот ҳисобланган радио-телевизор қисмлари ўрнига биллур буюмлар ишлаб чиқарилади. Бунинг устига бу мажмуанинг ўзи шу йилнинг март ойидан бошлаб учта алоҳида 3, 6 ва 17-цехларга бўлинди.

Унинг 3-цехи ярим фабрикатлар кўринишдаги биллур бўлакчаларни ишлаб чиқаради. Бу ярим тайёр маҳсулотлар 6-цехда йиғилади ва тайёр ҳолатга келтирилади. 17-цех эса икки жамоа маҳсулотларидан фойдаланган ҳолда хонадонларимизга кўрк бахшида этадиган қандиллар ишлаб чиқаради.

Биз бугун бу жамоаларнинг биргина 6-цехдаги ишлари билан танишишни лозим топдик. Жамоа бошлиғи Людмила Дегтар бизга шундай дейди:

— 200 дан зиёдроқ ишчи-хизматчиларимиз бор. Уларнинг аксарияти шиша маҳсулотларига сайқал берувчи мутахассислардир. Биз ярим тайёр маҳсулотларга кимёвий ишлов берамиз. Уларнинг қанчалик сифатли чиқиши ишчиларимизнинг маҳоратларига боғлиқ. Шунинг учун цехимизда ҳамма вақт яхши ишчи-мутахассисларга эҳтиёж сезилиб келади. Айниқса, юқори иссиқлик остида суюлтирилган шиша буюмларни маълум формага келтирувчи «пуфловчи»лар жуда юқори баҳоланади. Бундай ноёб касб эгаларини етиштириб боришда бизга ёш кадрлар мураббийси, тажрибали устоз Михаил Ротяков катта ёрдам бериб келмоқда.

Бизда ҳар бир ишчи эркин ижод қилиш ҳуқуқига эга. Улар иш жараёнида истаган катталикда биллур буюмлар ишлаб чиқаришлари мумкин. Ҳозир биз келгуси Наврўз байрами арафасида бирлашма касаба уюшмаси ёрдами билан ишчилар ўртасида энг чиройли ясалган буюм учун техник танлов ўтказишни режалаштиряпмиз. 1,2 ва 3-ўринни эгаллаган ғолибларни пул ва эсдалик совғалари билан мукофотлаймиз. Бу йил ана шундай ғолибликни сайқалловчи Маврат Муҳиддинов қўлга киритди. Унинг ясаган жимжимадор биллур буюми ўзининг нафислиги, ўзбек халқи анъаналарига мослиги билан юқори баҳоланди.

Жамоамизнинг баъзи бригадаларида илк бор хусусий хўжалик ҳисоби билан ишлаш белгиларини жорий эта бошладик. Бу ҳали хусусийлаштириш деган гап эмас. Биз бу усулни қўллаш билан биринчи мақсадда тажриба орттирмоқчимиз, холос. Агар бу усул ишлаб чиқариш суръатини оширса жамоамизнинг бошқа бригадаларини ҳам хусусийлаштирмоқчимиз. Ҳозирча бу янги услубда фақат Рамил Юнусов бошлиқ бригада ишламоқда.

1 июлдан бошлаб ишчиларимизнинг ўртача ойлиги 5000 сўмдан 7000 сўмгачани ташкил этди. Жамоамизда 20 йилдан зиёдроқ меҳнат қилиб келаётган кўпгина кекса ишчиларимиз бор. Улар салмоқли меҳнатлари билан бир қаторда Бахтиёр Орипов, Саид Қурбонов, Алексей Грибков каби кўплаб ёш иқтидорли ишчи мутахассисларни тарбиялаб вояга етказдилар. Завод маъмурияти уларнинг бу хизматларини юқори баҳолаб уларни нафақага чиқиш вақтида 2000 дан 4500 гача пул билан тақдирламоқда.

Яқин кунларгача ишлаб чиқарув ускуналарининг етишмаслиги қийнаб келарди. Ҳозир эса МДҲ давлатларидан янги шартнома асосида кўплаб асбоб-ускуналар олиб келиб жамоамизни тўлиқ жиҳозладик. Бир сўз билан айтганда, бугунги қийин шароитда ҳам тўла-тўкис ишламоқдамиз.

Назрулла ҲАМРОЕВ.

Мусиқа байрамига айланди

ҚАРДОШ Қозоғистоннинг пойтахти Олмаота яқинида чинакам мусиқа санъати байрамини ўтказди, десак муболаға бўлмас. Бу ерда муваффақиятли ўтган оммабоп мусиқа ва қўшиқ халқаро танловида талайгина моҳир созанда ва хушовоз хонандалар қатнашдилар.

Бу катта ижодий кўрикнинг ҳал қилувчи босқичида энг қобилиятли санъаткорлар аниқланди. Ўзбекистон Давлат эстрадасининг истеъдодли хонандаси Равшан Зокиров ҳам ўз ижрочилик маҳоратини намоён қилиб, кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлди. Ўзбекистонлик вакил халқаро танловнинг дипломи билан тақдирланди.

Саодат ОДИЛОВА.

* «02» хабар беради

3 августдан 9 августгача бўлган пайтда Тошкентда 328 та жиноий ҳаракат содир этилди. Шулардан 225 таси «изи йўқолмасдан» фош қилинди.

⊙ 3 август куни Лисунов кўчасидаги уйлардан бирида эркак ва аёл кишининг жасади топилганлиги ҳақида маълумот олинди. Кейинчалик маълум бўлишича, бу мурдалар ана шу хонадон эгаси, 1951 йилда туғилган Ж. ва 1952 йилда туғилган А. экан. Тезкорлик билан кўрилган чора натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган 1952 йилда туғилган Г. қўлга олинди. Текширишлар давом этмоқда.

⊙ Шу куни Чилонзор районидаги П. исмли фуқаронинг хонадони эшигини бузишиб 3500 сўм пул ва бешта ҳар хил буюмларни ўғирлашган. Ана шу ўғирлик юзасидан ҳеч қаерда ишламайдиган 1972 йилда туғилган А. ушланди. Унинг шериклари қидирилмоқда.

⊙ 5 август куни кечқурун Белоножко кўчасида Мирзо Улуғбек район ички ишлар бўлимига қарашли милиция хизматчилари «ГАЗ-24» маркали такси машинасини авария ҳолатида учратишди. Шу куни ҳеч қаерда ишламайдиган 1971 йилда туғилган Б. исмли йигитдан ов милтиғи 20 патрони билан ушланган эди. Текширишлар шуни кўрсатдики, бу жиноятчи 1970 йилда туғилган П. исмли кимса бўлиб, ўртоғи билан метронинг Максим Горький бекатидан такси тўхтатишиб, Юнусобод даҳасига олиб бориб қўйишни сўрашган. Йўлда ҳайдовчини отиб ташлаб унинг ўлигини Лихачев кўчасидаги гаражлар орқасига ташлаб кетишган. Жиноятчилар кўрсатган ердан 1967 йилда туғилган ҳайдовчи И. нинг жасади топилди.

⊙ 6 август куни Шмидт кўчасида бир кимса «Жигули-21061» маркали машинани ўғирламоқчи бўлган. Давлат автомобиль назорати хизматчиларининг ҳушёрлиги натижасида 1970 йилда туғилган Тошкент Давлат техника университетининг талабаси А. ушланди.

⊙ 7 август куни Олой бозори ҳудудидаги тижорат дўконига кирган харидор сотувчининг кўзини шамғалат қилиб 3 минг 300 сўм турадиган чет элда ишлаб чиқарилган костюмни яширинча олиб чиқиб кетган. Милиция хизматчисининг тезкорлиги натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган Б. ушланди. У ўз айбига иқрор бўлди.

⊙ Шу куни Бош универсал дўкони ёнида бир номаълум шахс Я.нинг сумкачасини юлиб, олиб қочмоқчи бўлган. Унда 6.706 сўм пул бўлган. Тезлик билан кўрилган чора натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган 1977 йилда туғилган А. ушланди.

⊙ 8 август кундуз куни номаълум шахс Х.нинг хонадонидаги эшикнинг қулфини бузиб, ичкарига кирган ва уч хил қимматбаҳо буюмларни олиб ғойиб бўлган. Шошилинч кўрилган чора натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган 1977 йилда туғилган У. ушланди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармасининг матбуот маркази.

1 сентябрь— Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни

АМЕРИКАДА ЎҚИГАН ТОШКЕНТЛИКЛАР

● Ҳозир ким билан суҳбатлашманг, Мустақил Ўзбекистонимизнинг келажаги, халқимиз фаровонлигининг қандай бўлиши малакали мутахассислар қўлида, аниқроғи ҳозирги ёшларимиз қўлида деган фикрни айтишади. Шундай экан, ҳозирги кунда республикамизда малакали мутахассисларни, иқтисодчи-ю ишбилармонларни тайёрлашда қандай ишлар амалга ошириляпти, деган савол туғилади. Тўла ишонч билан айтишимиз мумкинки, бу соҳада Тошкент Давлат иқтисодиёт университети мақтовга арзигулик ишларни қилмоқда.

1991 йилнинг ёз ойларида Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг 20 нафар талабалари хорижга, Америка Қўшма Штатларининг турли университетларида ўқишларини давом эттириш учун кетган эдилар. Улар ичида ҳамшаҳарларимиз ҳам бор. Яқинда ана шу талабаларимиз белгиланган ўқиш муддатини тугатиб қайтиб келишди. Жамоатчи мухбиримиз улар билан сафар таассуротлари хусусида суҳбатда бўлди. Шундай қилиб илк суҳбатдошимиз Мурод Сатторов.

— Мурод, сизни Билл Алдон исмли профессор иқтидорли, зукко талабалардан деб айтган эдилар. Ўшандан бери мен сиз билан суҳбатлашиш орзусида эдим. Америкада яшаш ҳаёт тарзи бошқача, авваламбор ўқишларингиз ҳақида гапирсангиз, қайси соҳада ўқидингиз?

— Биз ҳозирги кунда республикамиз учун энг долзарб бўлган иқтисодиёт соҳасида ўқидик. Иқтисодиёт, пул ва банк системасини ўргандик. Тилни билса ўқиш унча қийин эмас. Уларда сессия деган нарса йўқ. Ҳар тўрт дарсдан кейин тест берилади, шунга ўз вақтида жавоб бериш керак. Агар тиришиб ҳаракат қилинса бемалол ўқиш мумкин.

— Яшашга қийналмадингларми? Ҳар ҳолда ётоқхоналарда тургансизлар, қолаверса ўзга юрт, мусофирчилик деганларидек.

— Тўғри, айниқса дастлабки пайтларда анча қийин бўлди. Лекин кўникиб, ўрганиб кетдик. Одамлари яхши экан, очиқ кўнгил, тўғри сўз, қўлидан келганча яхшилик қилишар экан. Ҳар ҳолда одам Ватанни, яқинларини соғинар экан. Нима бўлганда ҳам бошқа дунё, бошқа мамлакат, дини, урф-одатлари ҳам ўзгача.

— Мана, сиз маълум муддат ўқиб келдингиз. Олдингизга бирор мақсадни қўйган бўлсангиз керак. Сизнинг дунёқарашингизда, билимга бўлган иштиёқингизда, соҳа мутахассислигига бўлган қизиқишингизда ўзгаришлар бўлдими?

— Дунёқарашимда анча ўзгаришлар бўлди. Умуман, у ерда инсонларнинг тушунчалари, ҳаёт мезонлари, қарашлари бошқача. Лекин у ер яхши, бу ер ёмон дея олмайман. Тошкентга етар жой йўқ экан.

● Кейинги суҳбатдошимиз Зиёдулла Зиёдов. У АҚШдаги иккита университетда билимини оширган.

— Зиёдулла, Америка Қўшма Штатларидан олган таассуротларингиз, қандай ижобий ҳолларни кўрганингиз ҳақида сўзлаб беринг.

— Мен АҚШдаги иккита университетда ўқидим, уч-тўртта штатларида бўлдим. Тошкентда ўқиб юрганимизда кетишимдан аввал, нима учун капиталистик мамлакатлар иқтисодиёти, яшаш шароитлари бизникидан юқори деб ўйланиб юрар эдим. Бу мавзу мени доим қизиқтириб келарди. Мана насиб этган экан, у ерда 9 ой ўқиганимдан кейин мен шундай хулосаларга келдим. Америкадаги одамлар биздан кескин фарқ қилмайди. Меҳнатга бўлган муносабати жуда ўзгача. Кадрлар масаласини олганимизда ҳам биздаги муҳандислар жуда кучли бўлмасада, уларникидан қолишмайди. Уларнинг шунчалик ривожланишига сабаб учта деб ўйлайман.

Биринчидан, АҚШда давлат бошқаришида, умуман жамиятда ҳақиқий демократик усул қўлланилади.

Иккинчидан, у ерда ишлаб чиқариш объектларига бўлган хусусий мулкчилик яхши йўлга қўйилган. Хусусий мулкчилик иқтисодиётни ривожлантиришнинг базаси бўлади.

Учинчидан, энг катта омил — бу ерда ҳақиқий бозор муносабатлари ҳукм суради. Бозор иқтисодиёти қонунлари асосий роль ўйнайди. Ҳамма иш мана шу қонунлар бўйича олиб борилади. Агар биз ҳам юқоридаги усулларни қўллайдиган бўлсак, албатта бойлигимиз, ресурсларимиз билан ўн-ўн беш йил ичида давлатимизни ривожлантириб юборишимиз мумкин.

● Тоҳир Абдурашидов ҳам АҚШдан университетлардан бирида бухгалтерия соҳасида замонавий билимларни онгига сингдириб қайтди.

— Тоҳир, айтингчи, биздаги ва улардаги бухгалтерия ҳисоботи ўртасида қандай фарқлар бор?

— Мен Арканзас штатидаги Оачита университетида таълим олиб, у ердаги ўқиш системаси билан танишдим. Асосан бу ерда бухгалтерия мутахассислиги бўйича ўз билимимни оширдим. Ўқишдан кейин шундай хулосага келдимки, албатта собиқ совет бухгалтерияси ҳисоботи билан Америка Қўшма Штатлари, қолаверса капиталистик давлатларнинг бухгалтерия ҳисоботи ўртасида жуда катта фарқ бор.

Шу соҳани ўқиб-ўрганиб келдим, худо хоҳласа, насиб этса мана шу ўқиганларимни Мустақил Ўзбекистонимизни ривожлантиришда қўллаб, амалга оширмоқчиман. Бу ерга келиб эшитган битта янгилик мени жуда хурсанд қилди. У шундан иборатки, бухгалтерия ҳисоботи бўйича давлат стандартида ўзбек тилига таржима қилинган ҳолда режалаштириш қўлланилмоқда экан. Бундай йўл менинг ўқиб келган ҳамма билимларимни, олган тажрибаларимни амалда қўллашга яхши имконият очиб берди. Мана шуни эшитиб жуда хурсанд бўлдим.

Энди ўртадаги фарқлар хусусида тўхталсак, биринчидан, бизнинг бухгалтерияда ҳозирча чўт қоқиб ўтиришади. АҚШда эса барча ҳисоб-китоб ишлари компьютер орқали амалга оширилади. Яъни бунда кам ишчи кучи талаб қилинади — оз бўлсину соз бўлсин қабилида иш юритилади. Кейин у ерда биздаги каби қоғозбозлик кўп эмас. Компьютер бўлгани учун ҳам ҳисоб-китобда янглишиш, ниманидир унутиб қолдириш йўқ. Бундай ҳолларга чек қўйилган.

— Тажриба ўрганиш учун штатлардаги корхона ва ташкилотларда бўлдингларми?

— Ҳа, албатта, иккита-учта корхонага бориб, уларнинг иш жараёни билан яқиндан танишдик, бошқарув қандай амалга оширилади, уларни ўргандик. Ҳақиқатан ҳам улардаги меҳнат жараёни биздаги ишлаб чиқаришдан тубдан фарқ қилади. Чунки юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, тежамкорлик ва тезкорлик улар учун асосий манба ҳисобланади.

● Кейинги суҳбатдошимиз Баҳодир Тўраев. У ҳам дўстлари қаторида Қўшма Штатларда ўқиб келди. Энди Баҳодирнинг таассуротлари билан танишамиз.

— Мен у ерда бизда бозор иқтисодиётига ўтиш учун энг керакли бўлган соҳалардан бири — маркетинг мутахассислиги бўйича ўқидим. Мана шу соҳага тааллуқли бўлган жуда кўпгина материаллар, адабиётлар олиб келдик.

Нима десам бўлади, Америка Қўшма Штатларининг ҳозирги маркетинг усуллари, маркетинг фанлари бизнинг шароитимизга, иқтисодиётимизнинг ривожланишига ва энг асосийси, чет эллар билан муносабатларимизни олиб боришда баъзи бир томонлари тўғри келмайди. Лекин ўрганиладиган, ибрат олса бўладиган томонлари ҳам жуда кўп. Шундай экан, Америка Қўшма Штатларининг иқтисодиётни ривожлантиришдаги энг зарур бўлган ижобий тажрибаларини олган ҳолда, уни ўзимизда қўллашимиз керак. Масалан, ҳозирги кунда кимдир Туркия, кимдир Эрон, Хитой ёки Европа давлатлари, Франция, Америка йўлидан боришимиз керак деяпти. Менинг фикримча, ҳеч қайси бир мамлакатнинг иқтисодиётини тўла қабул қилиш керак эмас. Биз шундай система тузишимиз керакки, ўшаларнинг яхши томонларини олишимиз керак. Энг асосийси биз маданиятимизга эътибор беришимиз керак.

— Жуда яхши, мен фикрингизга тўла қўшиламан. Хоҳ Европа мамлакатлари бўлсин, хоҳ Америка Қўшма Штатлари бўлсин, у ердаги илғор тажрибаларни ўрганиб, ўзимизнинг ўзбек йўлини танлашимиз керак.

— Албатта, сизнинг фикрингиз ҳам тўғри, асосий томонларни олишимиз керак. Шуни чуқур ўйлаш керакки, қайси томонларни олсак, халқимизга кўпроқ фойда келтиради? Энди биз ҳам билимимизни янада чуқурлаштириб, олиб келинган адабиётларни ўқиб, ёнимиздаги дўстларимизга, талабаларга ёрдам берамиз. Халқимизнинг яхши яшаши учун ўз ҳиссамизни қўшишга ҳаракат қиламиз.

— Сизлар тўққиз ой муддат ичида чет элда бўлдингиз, яхши ўқиш учун, ҳаёт кечириш учун шароитлар қандай бўлди. Шу ҳақда ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Албатта, собиқ Совет Иттифоқидан келган талабалар бор-йўғи иккита эдик. Иккимиз ҳам Ўзбекистондан. Шуниси қувонарлики, америкалик дўстларимиз собиқ Совет Иттифоқидек қудратли давлатдан келишибди, деб қадримизни билиб, шароитлар яратиб, барча ёрдамларини аямай беришди.

— Ўзбек миллати ҳақида, Ўрта Осиёда шундай халқ борлиги ҳақида билишар эканми?

— Бу саволингизга дадил жавоб жавоб беришим мумкинки, бизни деярли билишмайди. Бизнинг 70 йилдан ортиқ вақт мобайнида марказдан эзилиб келганимизнинг таъсири бу, албатта. Шуниси ачинарлики, курраи заминда ўзбек халқи борлигини кўпчилик билмайди. Борган кунларимизда юз кўринишимизни, тузилишимизни кўриб, Жанубий Америка ёки Араб мамлакатларидан бўлишса керак, деб ўйлашди. Кейинроқ аста-секин ўзимизнинг маданиятимизни, урф-одатларимизни, динимизни уларга таништира бошладик. Бир қатор танишлар орттирдик, жуда яхши муносабатда бўлишди. Бундан буён собиқ Совет Иттифоқидан борадиганларни ҳам агар бизга ўхшатишса, ўзбеклар бўлса керак дейишга ўргатиб қайтдик...

— Мароқли суҳбатингиз учун сизларга катта раҳмат, саломат бўлингиз, ўқишларингизда муваффақият!

Суҳбатни Ғофир ЖАМОЛОВ уюштирди.

Суратли ахборот

ИШЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

ШАҲРИМИЗДАГИ 2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасида 3 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи меҳнат қилади. Шу боисдан пойабзалчиларнинг унумли ва баракали ишлашлари учун биринчи навбатда қулай шароитлар яратиб бериш керак. Шуни ҳисобга олиб, корхона касаба уюшмаси ишчиларнинг оғирини енгил қилиш мақсадида изчиллик билан интилмоқда.

Яқинда пойабзалчилар учун яна бир қулайлик яратилди. Корхонадаги мавжуд ошхона тўла таъмирдан чиқарилиб, кенгайтирилиб фойдаланишга топширилди.

Чилонзор районининг 10-ошхонасига қарашли бу тармоқда 20 дан ортиқ малакали ишчилар хизмат қилишади. Улар томонидан тайёрланган миллий таомлар хушхўрлиги билан ажралиб туради.

— Корхонада ўндан ортиқ миллат вакиллари хизмат қилишади, — дейди ошхона мудири Нурилла Маҳмудов. — Уларнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда турли таомлар тайёрлаяпмиз. Бизда ўз касбининг усталари ишлашади. Айниқса улар ораси да Азим Эшонхўжаев, Фазлиддин Аббосов, Ғулом Саидов, Ҳожимуҳаммад Маҳмудовлар алоҳида ажралиб туришади.

Холмат МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТДА: цех бошлиқлари Риҳсибой Тўлаганов, Содиқ Мўминов, Эргаш Шофайзиевлар бугунги тайёрланган мазали таом учун Нурилла Маҳмудовга ишчилар номидан миннатдорчилик билдиришмоқда.

Муаллиф сурати.

* *ХДП: бошланғич ташкилотларда*

АНЧАДАН БУЁН КУТИШАРДИ

6-ШАҲАР клиник шифохонаси жамоасида ХДП аъзоларига партия билетларини топшириш маросими бўлиб ўтди.

Ҳақиқатан ҳам шифохона жамоасидаги Халқ демократик партияси аъзолари янги партия ҳужжатларига эга бўлишни анчадан буён кутишаётган эди. Ниҳоят, аъзолик ҳужжатлари топшириладиган пайт етиб келди. Шу баҳона партия аъзолари кўнгилларидаги гапларини, фикр-мулоҳазаларини, истак ва таклифларини изҳор қилдилар. Партия фаолиятини янада яхшилаш, омма билан алоқани мустаҳкамлаш, ҳозирги мураккаб шароитда партия кенгашлари ва бошланғич ташкилотлар олдида турган вазифалар ҳақида билдирилган фикрларни кўпчилик қувватлади.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши биринчи котиби, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Маҳмуджон Расулов партия билетларини ХДП аъзоларига топширар экан, уларга муваффақиятлар тилаб, Мустақил республикамизни мустаҳкамлаш ишига шифокорлар инсон саломатлигини муҳофазалашдек саъй-ҳаракати билан муносиб ҳисса қўшажакларига умид билдирди.

Партия билетларини топшириш маросими чоғида қўлига янги ҳужжатни олган шифохона бош врачи Пўлат Жонибеков, нафақахўр Яков Розенцвайг, катта ҳамшира Александра Дикарева, ҳамшира Мавжуда Муҳаммадалиева ва бошқалар ўз дил сўзларини изҳор этдилар. Улар ХДП сафларида туриб меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш ишларига бош-қош бўлажагини, инсон саломатлигини мустаҳкамлаш ва партия нуфузини оширишга қўлларидан келганича хизмат қилажагини билдирдилар.

Худди шу куни «Плодоовощ» тажриба ишлаб чиқариш бош лойиҳа-конструкторлик технология бюроси ишчи-хизматчилари жамоасидаги ХДП аъзоларига ҳам билетлар топширилди. Партия аъзоларига янги билетларни Ўзбекистон ХДПси Чилонзор район кенгаши биринчи котиби Эргаш Самиғжонов топширди.

Партия ҳужжатларини топшириш маросими сўнггида жамоа партия ташкилоти котиби Николай Раевский бир кишидан ХДП аъзолигига (бугунги тантанали маросимда) қабул этиш хусусида ариза тушганлигини маълум қилди. ХДП аъзолари жамоанинг 1960 йилда туғилган муҳандис-иқтисодчиси Феруза Аҳмедованинг аризасига биноан ўз сафларига қабул қилдилар.

Худойназар ҒОЙИБОВ.

* *Ўқитувчиларнинг август кенгашлари олдидан*

БЕҲАЛОВАТ ДАМЛАР

⊙ Жамиятимиз ҳаётида рўй бераётган ўзгаришлар барча соҳада бўлгани каби халқ таълими ходимларини ҳам ўзига талабчанроқ бўлишга ундамоқда. Бу йилги август ташвишлари аввалгиларига нисбатан ўзгачароқ, беҳаловатроқ ўтаётгани яққол сезилиб турибди. Айниқса иқтисод борасида. Қуйида мазкур соҳанинг бир қанча муаммолари акс этган.

Нажот—тадбиркорликда

ГАРЧИ шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси томонидан навбатдаги ўқув йилига тайёргарлик кўриш учун халқ таълими бош бошқармасига 13 миллион 800 минг сўм ажратилган бўлсада, мавжуд иқтисодий қийинчиликни тўла ҳис этган район ҳокимликлари ҳамда халқ таълими бўлимлари мазкур маблағга қўшимча тарзда маблағ топишга киришдилар. Натижада Собир Раҳимов райони қўшимча 10 миллион сўм, Мирзо Улуғбек райони 6 миллион 400 минг сўм, Ҳамза райони 2 ярим миллион сўм каби ҳар бир район баҳоли қудрат ўз ҳиссасини қўшди. Шаҳар ҳокимлиги 29-болалар уйига алоҳида 1 миллион сўм ажратди. Ҳозирда шаҳар мактабларининг 90 фоизида қайта таъмирлаш ишлари тугатилди. Шундай бўлса ҳам иқтисодий муаммо ўз бўй-бастини кўрсатиб турибди. Авваллари ҳар янги ўқув йилида 5—6 та янги таълим-тарбия муассасаси фойдаланишга топширилган бўлса бу йили шаҳар бўйича 2 та (Ҳамза ва Миробод районларида) ана шундай бино ишга туширилади. Булардан ташқари вақти келиб мактабларни қишга тайёрлаш тадбирлари ҳам маблағ талаб этади. Гарчи ҳозирда Ғазалкент ойна ишлаб чиқариш заводи билан шартнома тузилган бўлса ҳам мазкур завод талаб даражасида маҳсулот етказиб бериш имкониятига эга эмас. Демак яна тадбиркорлик, ишбилармонлик билан иш юритишга тўғри келяпти.

Ҳаёт пойдевори

АВВАЛЛАРИ ҳунар-техника билим юрти деганда кўпчилик, айниқса, ота-оналар тарбияси оғир, безори ўсмирлар «ўқийдиган» масканни тушунишарди. Ҳақиқатан ҳам шундай эди-да. Тарғибот-ташвиқот ишлари деярли самара бермас, билим юрти мутасаддилари режани бажариш мақсадида мактаблардан 8-синфни битирган йигит-қизларнинг ҳужжатларини олиб кетишарди. Бугунги кунда шаҳримиздаги 45 та ҳунар-техника билим юртининг барчаси бўлғуси малакали ҳунармандлар билан тўлган. Бундай муассасаларда ёшларга кийим-кечак ҳамда озиқ-овқатнинг бепул берилиши, амалий машғулотлардан тушган сармоянинг 50 фоизи талаба қўлига тегиши ҳар қандай оила иқтисоди учун фақат ижобий таъсир кўрсатади. Энг муҳими, ўсмир бекор қолмайди, балки ҳунар ўрганади, келажак ҳаётига пойдевор яратади. Шунинг учун ҳунар-техника билим юртларига келаётган ўсмирлар сони тобора ортиб бормоқда. Аммо шу ерда ҳам иқтисодий муаммо — жой, яъни ўқув хоналари, устахоналарнинг етишмаслиги келиб чиқмоқда.

Режали қабул

СЎНГГИ йилларда ўрта мактаб ўқув дастурига бир қанча янги фанлар киритилаётгани барчага маълум. Жумладан, одобнома, инсон ва жамият, эски ўзбек ёзуви (баъзи синфларда), дин тарихи ва ҳоказо. Гарчи бошқа янги фанларга нисбатан одобнома дарслигининг ўқитила бошлаганига кўп вақт ўтган бўлсада, бу дарс ҳанузгача талабга тўла жавоб бермаётир. Чунки бу фан мавзуининг катта қисми Ҳадислардан иборат бўлиб қоляпти. Ваҳоланки, дин ҳам илм.

Шаҳар халқ таълими муаммоларидан яна бири химия, математика ва физика фани ўқитувчиларининг етишмаслигидир. Техникага яқин бўлган бу соҳаларга асосан йигитларнинг келиши кутилади. Бу фан ўқитувчиларининг етишмаслигига ўтган 10—15 йил ичида ўқитувчи нуфузининг пасайиб кетиши, оиланинг асосий таъминотчиси бўлган эркак кишининг бу соҳадан узоқлашишига сабаб бўлган бўлса ажабмас. Булардан ташқари бошқа фанлар бўйича ҳам муаллимлар етишмайди. Ана шу муаммони ҳисобга олиб Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги шаҳримиздаги иккита педагогика билим юртлари ҳамда Низомий номли Тошкент Давлат дорилмуаллимини учун пойтахтлик талабаларни ўқишга режали қабул қилиш ҳақида кўрсатма берди. Бу тадбирнинг қанчалик самара беришини вақт кўрсатади.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

ЯНГИ ҚЎЛЛАНМА ЁЗИЛДИ

МУСТАҚИЛЛИКНИ қўлга киритганимиздан сўнг жамиятимизда юз бераётган туб ўзгаришлар фақат иқтисодиётда эмас, ижтимоий муносабатларда, ижтимоий онгда ҳам ўз аксини топмоқда. Ана шундай муносабатлардан бири халқимизнинг тилга бўлган қизиқишида ўз аксини топмоқда. Кўҳна маданият ва тарихга эга ўзбек халқининг яшаб ўтган Ибн Сино, Беруний, Хоразмий, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий каби номи Мағрибдан Машриққача танилган алломалари ўз даврининг бир неча ривожланган тилларидан ташқари қадимги юнон сингари илм манбаи бўлган тилларни ҳам ўзлаштирганлар. Бу йўналишда ҳозирги кунда қилинаётган ҳаракатлар ҳам эътиборлидир. Кўп жойларда турк, араб, форс-тожик, европа тилларидан инглиз, немис, француз ва испан тилларига қизиқиш кундан-кунга ортиб бормоқда, ҳар хил тил ўргатиш курслари ва марказлари барпо қилинаяпти, олий ўқув юртларида хорижий тилларга эътибор кучаймоқда. Айни даврда янги дарсликларга ҳам эҳтиёж сезилмоқда. Шу хусусда дастлабки ишлар қилинди. Жумладан, шу йили «Ўқитувчи» нашриётида Жаҳон тиллари университети қошида очилган Тил ўргатиш маркази бошлиғи профессор Аббос Ирисқуловнинг «Тилшуносликка кириш» номли ўқув китоби босмадан чиқди. Роса ўз вақтида ёзилган бу китобда тил ўзига хос семиологик сисема (яъни ишоралар системаси) бўлиб жамиятда асосий ва энг муҳим фикр алмашиш қуроли, жамият тафаккурининг ривожланишини таъминловчи, авлоддан-авлодга маданий-тарихий анъаналарни етказувчи восита хизматини ўтайди деб таъриф берилар экан, дунё харитасида энди танилаётган ва мустақилликни яқинда қўлга киритган республикамизнинг жаҳон миқёсига, халқаро ҳамжамият мамлакатлари муносабатига кириш учун халқаро миқёсда нуфузли тилларни ўзлаштиришимизда бу қўлланманинг асқотиши бешакдир. Қўлланма тилга илмий таъриф беришдан бошланиб, унинг уч асосий қатлами — фонетика, лексика ва грамматика қоидалари фонетика, морфология, грамматик маъно, лексикология, лексикография ва синтаксис бўлимларида кенг берилган, коммуникатив тилшунослик бўлимида матн устида тўхталинган, тилларнинг типологик таснифи бўлимида жаҳондаги тилларга хусусиятига кўра етти турга бўлиниб, ҳар бирининг устида қисқа маълумотлар берилади. Бу қўлланманинг талабалар учун қулай яна бир томони ҳар бир бўлимдан кейин ўтилган дарс бўйича топшириқлар берилган. Ўқув қўлланмаси сифатида аҳамияти катта бу китобнинг чиққани айни муддао бўлса ҳам нусхасининг камлиги (бор-йўғи 6 минг) таассуфли ҳолдир.

Суннат АЗЛАРОВ.

Ҳусан Зиёматов ҳамда Шуҳрат Дўстмуҳамедовлар Ф. Хўжаев номидаги 1-пойабзал бирлашмасида оёқ кийимларга қўлда ишлов бериш бўйича ўз ишининг усталари ҳисобланади. Улар ҳозир Республикамизнинг Мустақиллик кунига атаб пойабзаллар тикишмоқда.

СУРАТЛАРДА: Ҳусан Зиёматов ва Шуҳрат Дўстмуҳамедовлар иш устида. Пастдаги суратларда эса корхонанинг Ўзбекистон Мустақиллигининг бир йиллигига аталган оёқ кийимлар нусхаларини кўриб турибсиз.

Андрей Пишненко суратлари.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

ҲАМЗА район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг бир йиллигини нишонлаш билан боғлиқ бўлган масалалар кўриб чиқилиб, ҳар бир маҳалла тадбири ишлаб чиқилди.

15 августдан бошлаб то 15 сентябргача бўлган муддат ичида райондаги 42 та маҳаллада турли-туман тадбирлар: олимлар, ёзувчи-шоирлар, фахрийлар билан қизиқарли учрашувлар, маҳаллаларнинг обрўли кишилари билан ёшлар ўртасида одоб-ахлоқ мавзуидаги суҳбатлар, маҳаллаларни саранжом-саришта қилиш ва бошқа турли тадбирлар ўтказиш ишлари белгилаб олинди.

Йиғилишда Ҳамза район ҳокими Б. Ю. Юсупов район миқёсида ўтказиладиган тадбирлар ҳақида ахборот берди.

Неъматилло ҲАСАНОВ,
Ҳамза район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси.

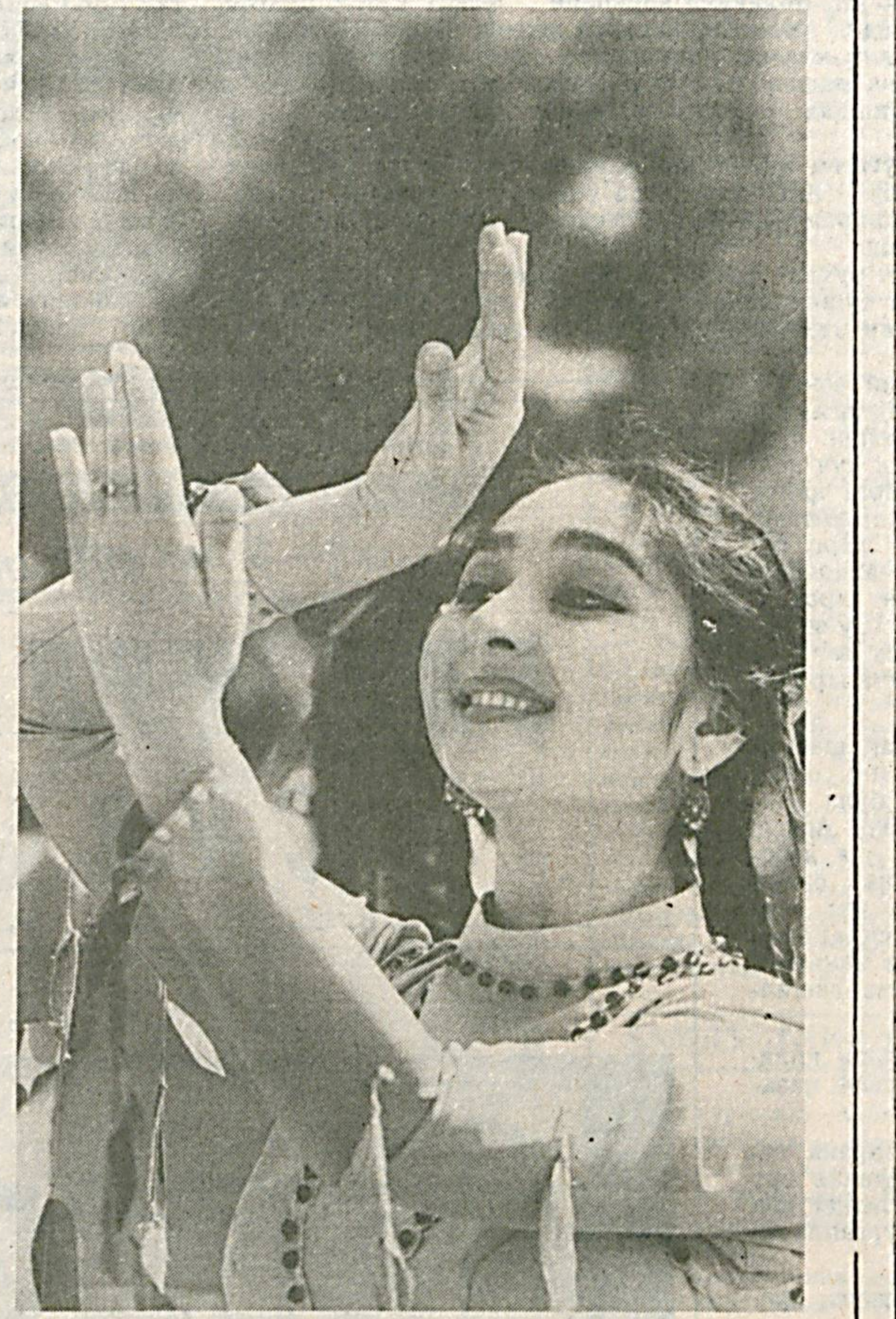

«Тошкент ва тошкентликлар» танловига

⊙ Ҳар бир юртнинг истиқболи аёлларнинг саодатга эришгани ёки эришмагани билан белгиланади. Қайсики юртда аёллар шоду хуррам, бахтиёр яшар, лабида кулгу, чеҳрасида севинч барқ уриб турар экан ўша юрт энг саодатли юртдир. Ҳамиша чеҳрангиз ёниб турсин Ўзбекистон қизлари!

Содиқ Маҳкамов суратлари.

⊙ Танлов бош ҳомийси — «Узинвесстрой» қўшма корхонаси.

Адабиёт ва санъат

АНДИЖОН элининг асл фарзанди Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг номи бутун жаҳонга машҳурдир. Бобур буюк тарихчи, олим, саркарда бўлиши билан бирга ўз ватани, унинг табиатини, санъати ва маданиятини севган буюк аллома эди.

Бобур Андижондан кетаётган вақтда ўзи билан санъат аҳли, созанда-ю қурувчилар, мусаввир ва наққошлар, бастакору ҳунармандларни бирга олиб кетиши, Шарқда ўзига хос санъат ва маданиятни шаклланишида бир асос бўлди.

Бобурийлар яшаган даврда ўзбек ва туркий халқларнинг маданияти Шарқ мамлакатларида ривожланган.

Бобурнинг «Бобурнома» асарини ва бошқа дурдоналарини билмаган халқ бўлмаса керак. Бобур давридаги мавжуд бўлган мусиқа ва мусиқа созлари, ҳунармандчилик дастгоҳлари, муомалада ишлатилган пуллар, тангалар, халқларнинг кийим-кечаклари, урф-одатлари ҳақидаги битиклар Бобурнинг набираси Акбаршоҳ томонидан тўпланган тош босма китобларда ўз аксини топган.

Бобур саройида ҳунармандлар, ҳаттотларга, мусаввир ва санъаткорларга катта аҳамият берилган.

Бобур саройида ўзбек ва шарқ халқлари мусиқа созларини яратувчи усталар бўлганлиги бежиз эмас. Ал-Форобий

** Шахсий фикр*

АЖДОДЛАР ИЗИДАН БОРАЙЛИК

яшаган даврдаги 2 торли рубобни Бобур томонидан янги такомиллашган 4 торли, 8 торли нусхаларини яратганлар. Рубобга ўхшаган соз билан «Қомус»ни такомиллаштириб, янги мусиқа сози ихтироси ҳам Бобур истагига кўра яратилган. Минг афсуслар бўлсинким, Бобур ва Бобурийлар сулоласи яшаган даврида қўлланилган мусиқа созларининг асл нусхалари бизгача етиб келмаган. Лекин бу созларнинг суратлари Бобур асарига чизилган миниатюраларда тўпланган, Бобур асарларига чизилган миниатюраларда дутор, ғижжак, чанг, танбур, ул, лютна, доира, карнай. сурнай ва ноғоралар тасвирланган. Ҳозирги кунда Ҳиндистонда қўлланилаётган мусиқа созлари ичида сурнай, доира, ноғора, дилрабо, руҳ созлари ҳақида Ҳиндистондан келган меҳмонлар ҳикоя қилиб бериши мумкин.

Бобурийлар даврида қўлланилган ўзбек халқининг мусиқа созлари бир неча юз йиллик тарихга эга. Аммо ҳозирги кунда бизгача етиб келмаганлиги ўз миллий маданиятимизнинг равнақига таъсир кўрсатмоқда. Ҳар бир халқнинг, миллатнинг ўз миллий маданияти ва мусиқа созлари бўлиши керак. Ҳозирда биз ўзбек халқ чолғу созлари ансамбли, оркестри деб атаётган созлар гуруҳида қардош халқлар мусиқа созларини такомиллашган турларидан фойдаланилмоқда.

Уйғур халқининг қашқар рубоби, афғон халқининг афғон рубоби, курд миллатининг курд танбури ва Европа созларидан скрипка, виолончел, аккордеон, кларнет, гитара ва бошқа созлардан фойдаланмоқдамиз. Менинг фикримча Амир Темур, Бобур, Абу Али Ибн Сино, Ал-Хоразмий, Ал-Беруний, Абдураҳмон Жомий, Мирзо Улуғбек, Фурқат, Бобораҳим Машраб ва бошқа алломаларимиз яшаган даврларидаги мусиқа илми ва мусиқа созларини асл нусхаларига эга бўлган манбаларни топиб, янги тарихий ва замонавий миллий созларни яратиш ва ихтиро қилиш, ўрганиш даври етиб келди.

Бобурнинг 510 йиллик тўйига атаб, Бобур давридаги созлар нусхасига ўхшаган ва йўқ бўлиб кетган янги созни устозим Абдунаби ака билан биргаликда яратишга ва тарихини ўрганишга муваффақ бўлдик. Янги яратилган ғижжак созини «Ғижжаки Бобурий» деб атадик. Мен ва устозим Абдунаби ака Абдуғофуровлар билан ҳамкорликда яратилган янги миллий ғижжак сози — «Ғижжаки Бобурий» барча санъатсевар халқларга ва буюк бобокалонимиз Бобурнинг 510 йиллик тўйига муносиб совға бўлади деб умид қиламан. Қолаверса, бундан кейин буюк бобомиз Бобурнинг 510 йиллиги муносабати билан Андижонда ташкил этилган Бобур номли халқаро илмий экспедиция қатнашчилари тарихий мусиқа созларимизни, ҳали очилмаган манбаларни ўрганиб қайтадилар ва Андижонда тарихий созларни қайта тиклайдиган ва яратадиган марказ ташкил қиламиз деб ишонаман.

Абдумалик МАДРАҲИМОВ,
Андижон шаҳар педагогика билим юртининг мусиқа ўқитувчиси.

** Буюк сиймолар*

АСИРИДДИН

НАМАНГАН вилоятининг Тўрақўрғон районидан чиққач Задарёга қараб юрсангиз ҳар жой-ҳар жойи қазиб ташланган, ёзнинг чилласида чуқурларда ниманидир қидираётган одамлар юрган манзилгоҳга келасиз. Бу IX—XVI асрлар мобайнида Фарғона водийсининг марказларидан бири бўлган, маданият, илм-фан, адабиёт гуллаган кўҳна Ахсикент қолдиқларидир. Археолог-қадимшунос олимлар қўлга киритган далиллар, Ёқут Ҳамавий, «Қомус-ул-аълом» муаллифи Маҳмуд ибн Вали (XVI) ва бошқа тарихчилар бу шаҳардан кўплаб олимлар, фузалою шоирлар етишиб чиққанлигини таъкидлайдилар ва улар орасида шоир Асириддинни алоҳида тилга оладилар.

Ўз даврининг аллома сухандонпардози бўлган Абулфазл Муҳаммад бинни Тоҳир Асириддин Ахсикатий 1126—28 йиллар орасида туғилган. У дастлабки таълимни ватанида олгач, Фарғонага бориб, ўқишни давом эттирди. Лекин бу ердаги ўқиш уни қаноатлантирмай, таҳсилни Балх шаҳри мадрасаларида давом эттирди. У ўз давридаги тиб, риёзиёт, кимё, нужум, ҳайъат, фалсафа ва мантиқ каби илмларни пухта ўрганади. Ҳирот ва Марв шаҳарларига сафар қилади. У ердаги илм-адаб доиралари билан яқиндан танишади. Лекин нима сабабдандир у Султон Санжар саройидаги катта маданий ва адабий ҳаракат доирасига кирмайди ва унинг шеърлари орасида Султонга бағишланган қасида ҳам учрамайди.

Шу йиллари Хуросондаги иқтисодий-ижтимоий ҳаёт издан чиққан, ғуз қабилалари шаҳру қишлоқларда қатли ом уюштириб, Султон Санжарни асир олган эдилар. Ана шу даҳшатдан қўрққан Асириддин Эронга кетишга мажбур бўлади. У дастлаб Ҳамадонда яшаб, Арслон ибни Тўғрал (1160—79) ҳамда Қизил Арслон (1185—91) даргоҳида хизмат қилади. Ҳамадондан бир неча бор Озарбайжонга сафар қилади. Асириддин Ахсикатий 1189 йили ватанидан йироқда — Озарбайжоннинг Ҳалхол қишлоғида вафот этади. Демак, шоир ёшлигидан умрининг охиригача ғурбатда, моддий муҳтожликда яшаб ўтган.

Асириддиндан бизга қадар қасида, ғазал, қитъа, рубоий, фард, таржибанд сингари жанрлардаги асарларни ўз ичига олган, 1313 йили Улвий Коший томонидан кўчирилган шеърлар девони мерос қолган. У Лондон кутубхонасида сақланмоқда. Юқорида таъкидлаганимиздек, Асириддин умрида бирон бир ҳукмрон саройида муқим турмади. Ҳамадон ҳокими Муҳаммад Салжуқ ва Озарбайжондаги айрим ҳукмронларини мадҳ этиб қасидалар ёзган бўлсада, сарой билан доимо боғлиқ бўлмагани учун уларда ўзининг эркин, дадил мулоҳазаларини ҳам изҳор этаверган; баъзи қасидаларида саргардонликда чеккан азиятлару қон ютиб ўтган умридан қаттиқ зорланади: бир қасидасида ватандан жудолигу дўстлардан йироқликда ўтиб кетган ёшлигини қўмсаб, тескари айланадиган фалакни лаънатлайди:

Дар аҳди мо, модари роҳат ақим монд,
Шодй, зи халқ рўй нуфуҳта чу дуҳтар аст.

(Бизнинг замонамизда роҳатнинг онаси қисир қолди, халқ учун шодлик юзини ёпиб олган қизга ўхшайди).

Кўп ўринларда ҳасби ҳол характеридаги руҳий кечинмалар ҳаёт ҳақидаги чуқур фалсафий мушоҳадалар билан қоришиб кетади. Бундай қасидаларда Асириддин Ахсикатий шоир-олим сифатида намоён бўлади. Чунки, шоир ранг-баранг ташбеҳларни қўллайди, сон-саноқсиз илмий тушунчаларни ишлатади.

Асириддин Ахсикатий ғазалларида дунёвий ишқ-муҳаббатни ўзига хос содда ва равонликда тасвирлайди, қасидаларидагидек мураккаб ташбеҳ ва қиёсларни рамзларни ишлатмайди. Ғазалларда ҳам биз ноаҳил дўстлару замона зулмидан азият чеккан, кимни дўст тутса, мухолиф иш тутишидан ғаму андуҳлар гирдобида қолган лирик қаҳрамонни кўрамиз. Аммо ошиқни ёрнинг нозу фироқи, жабру жафоси «дида пуркон» этса, бир қайрилиб боқиши гулгун этади:

Об мегирад зи рўяш чашму пас
Акси ў он об гулгун мекунад.

(Унинг юзини кўргач, кўзим сув олади (яъни йиғлайман) аммо унга (сувга) тушган акси оби дийдамни гулгуч этадч).

Асириддиннинг айрим ғазаллари бошдан охиригача замондан шикоят, ўзи яшаётган муҳит иллатларини рўй-рост танқид қилиш, фош этишдан иборат. «Қолмади», «Менимдир» радифли ғазаллар шундай характерга эга. Шоирнинг баъзи ғазаллари ҳам ҳасби ҳол моҳиятидадир.

Бо ки гўям роз, чун ҳамҳам намонд,
Дард бугзашт аз ҳаду марҳам намонд.
Нақши як ҳамдам ба ман нанмуд чарх,
В-ин батар, к-аз умр ҳам як дам намонд.

(Бир ҳамдамим қолмагач, розимни кимга айтай, дард жондан ўтиб кетдию бир малҳам қолмади, бу чарх менга бир ҳамдам нақшини ҳам кўрсатмади, бунинг устига умрдан ҳам бир дам қолмади).

Аммо аксарият ғазалларида шоир маъшуқанинг лутфу назокатию висол онларининг завқини тараннум этади; дилбари билан лола сайрию боғ гаштини суришни орзу қилади; гулу бўстон томошаси ёр билан хушдур:

Ба тан бу дам имруз чун нотавоне,
Шудам бо рафиқе суи бўстоне,
Зиҳар су, ки кардам назар гулистоне,
Дарахтони бўстон арўсому ҳар як,
Кушод аз замин лолагун бар баёне.

(Бутун вужудимла нотавон бўлган бу кун бир дўст билан бўстон сари юзландим. Қайси томондан лолазорга боқмайин, кўзим гулистонга тушди. Лоларанг заминдан бош кўтарган ҳар бир дарахт келинчакни эслатади).

Демак, Асириддин шеърларида танқидий руҳ билан бирга ҳаётга, гўзалликка, шодликка, меҳр ҳам хийла кучлидир.

Шоир асарлари ўтмишда яратилган тазкиралар, баёзлар ва турли тўпламлардан жой олган. Қуйида эътиборингизга ҳавола этилаётган ғазалдан шоирнинг ижтимоий аҳволини англаб олиш қийин эмас.

Ҳомиджон ҲОМИДИЙ,
филология фанлари доктори.

ҚОЛМАДИ

Кимга розимни айтай, ёраб, ки бир ҳамдам қолмади,
Дард бошдан ошди ҳамки, вале малҳам қолмади.
Чарх бир содиқ дўстнинг суратин кўргузмади,
Боз яна умрдин оҳки, азиз бир дам қолмади.
Гирёнам дийдамда валек томчи ёш топилмагай,
Баски, чархнинг дийдасида қатраи нам қолмади.
Бўлдим ранжи тоғининг охири қурбони ман,
Эй фалак, жабринг учун, чун ортиқ ғам қолмади.
Расми вафо этмак бу кун эл аро одат эмас,
Менки шундоқ ҳолдаман, наздимда олам қолмади.
Бул Асир дунёи дунда сабри ярим одам эди,
Ғам андуҳ дастидин, ваҳки ул ҳам қолмади.

** Ҳаётда ҳамроҳингиз*

Дилингизга ором беради

ҒАФУР Ғулом номидаги нашриёт-матбаа бирлашмаси бир қатор янги китобларни босмадан чиқарди. Улардан бири таниқли адиб Эврил Турон (Мамадали Маҳмудов)нинг «Кўк бўри» қисса ва ҳикоялар китобида инсон учун муқаддас ва муштарак бўлган юрт, эл туйғуси шарафланади. Айни пайтда, ёзувчининг қиссалари ва ҳикояларида енгилмас бир руҳ — қудратнинг ғалабага эришиш йўлидаги матонатли кураши ўз ифодасини топа боради.

Таниқли адиб Нурали Қобул — гўзал Бахмалнинг содиқ куйчиси. Унинг барча асарларида ана шу юртнинг меҳнаткаш одамлари, уларнинг машаққатли тақдири ҳақида ҳикоя қилинади. Унинг «Буғдой пишиғига етмаганлар» китоби ҳам бундан мустасно эмас.

Оғир уруш ҳамда урушдан кейинги йилларнинг даҳшатлари, одамларнинг шу даҳшатлардан омон ўта олгани, омон ўтганда ҳам имонини сақлаб қола олгани — китобга кирган «Буғдой пишиғига етмаганлар» қиссаси ҳамда бошқа асарларда маҳорат билан акс эттирилган.

Мунира СОБИРОВА.

** Мусаввир мўйқалами сеҳри*

«ШУ ЗЕБУННИСО ТАСВИРИМИКАН?»

ЎЗБЕКИСТОН Давлат санъат музейида намойиш этилаётган мусаввира Шамсирўй Ҳасанова мўйқаламига мансуб «Шоира Зебуннисо портрети»ни қайта-қайта томоша қиламан. Унда ҳинд қизларига хос кўриниш ва кийинишда тасвирлангани билан бадиий асарда ўзбек қизларига хос томонлар: иффат, ҳаё, тортинчоқлик акс этиб турарди. Қўлига дафтар ва қаламдон ушлаб, илҳом оғушида турибди.

Бобурийлар сулоласидан бўлмиш Зебуннисо сиймоси театр саҳнасида ҳам яратилган. Аслига ўхшамаса ҳам қиёфаси бор эди. Ҳар икки кўриниш ҳақиқий ўзбек қизининг ўзгинаси, фақат рамзий маъно бор, холос..

Мусаввира талқинидаги портрет ярим аср бурун яратилган. Ундан бошқа «Нодирабегим», «Увайсий», «Маҳзуна» каби шоиралар тасвирларини ҳам музей хазинасида кўрганман. Бир-биридан гўзал чеҳралар мени мафтун этар, «шу ўзларимикан?» деган савол сира тинч қўймасди. Шундай пайтларда В. Кайдаловнинг «Шоир Алишер Навоий» портретининг яратилиши ёдимга тушиб кетарди. Ахир, у шоиримиз Ҳамид Олимжон ҳаётлигида юз-кўзларидан фойдаланган эди-ку!

Шамсирўй Ҳасанова (1917—1956) 1938 йили бадиий билим юртини битириб, санъат музейида кузатувчи, кейин раҳбар бўлиб ишлаган экан. 1970 йили музейда иш бошларканман кекса қоровул Карим ота мусаввира ҳақида шундай дегандилар: «Кўнгли очиқ, раҳмдил, миллий санъатни жон-дилидан севадиган аёл эди. Ҳамма ишлари ёқимли, расмларининг нафосатга тўлалиги, аёлликка хос томонлари мухлисларида завқ уйғотарди. Жуда ёш кетди. Атиги бир кам қирқ йилгина яшабдия!»

Ишлаб юриб, мусаввиранинг фотосурати, «Автопортрет»ларига нигоҳим тушиб қолди. Қошлари, кўзлари, юз тузилишларига разм солсам, айнан асарларига ўхшаб кетиши гумонларим ростлигини исботлади.

Бир куни Ўзбекистон халқ рассоми Чингиз Аҳмаров музейда томошабинлар билан учрашув ўтказди. У рафиқасини эслади, унга бағишлаб асар яратаётганини айтганда севиндим. Асар битишини кута бошладим. Ниҳоят, 1991 йил баҳорида музейимизда мусаввирнинг ушоқ асарларидан сараланган кичик кўргазмаси очилди. Унинг ўша айтган асари ҳам битиб, кўргазмага файз киритиб турарди. Ҳали бўёқлари ҳам унчалик қуримаган, янгигина яратилган рангтасвир «Менинг қуёшим» деб аталибди. Мусаввирнинг умр йўлдоши Шамсирўй нур сочиб турган қуёш гардишида акс этиб турарди.

Эндиликда эса музейда биринчи марта тасвир усталарининг «Автосуратлари кўргазмаси» очиларкан, «Шоира Зебуннисо портрети» ҳам ундан ўрин олди. Аввалига ҳайрон бўлиб: «Бу асарни автопортретлар кўргазмасига нима дахли бор экан?» деган хаёлда эдим. Тагидаги ёзувларига кўзим тушди: «Автопортрет. Шамсирўй Ҳасанова — Зебуннисо қиёфасида. 1942 йил» деб ёзиб қўйилганди.

Ҳа, илгарилари сир сақланиб келинарди. Мустақилликка эришганимиздан буён рост гап айтилаяпти. Қаранг, шубҳаларим ҳақиқатга айланди. Театрда кийим, грим, орқали Зебуннисо образини томошабин ишонч билан томоша қилаётган бўлса, музейда эса, мусаввира — Зебуннисо қиёфасида экан-у, ярим асрдан кейингина билибмиз. Буни бадиий ижодда «прототип» дейилади. Муаллифлар томонидан сир сақлаб келинишининг боиси томошабинни ишонтиришдир. Масалан машҳур мусаввирлар Ўрол Тансиқбоев «Ўзбек портрети»да ҳамкасби Акром Тошкенбоевни, Лутфулла Абдуллаев «Шоир меҳмонлари» асарида шоир Султон Акбарийнинг укасини тасвирлаган бўлса, Абдулҳақ Абдуллаев «Назарали ота Ниёзов портрети»ни яратишда унинг жияни Ғанижоннинг кўринишларидан фойдаланганди. Демак, мусаввирани биздан яширадиган ҳеч қандай сири йўқ экан. Ўзи каби гўзал, ростгўй қиёфалар буни исботлаб турибди.

Мен ҳам шахсий ҳаётимдаги бир воқеани сир сақламай қўяқолай. Истеъдодли мусаввира Шамсирўй Ҳасанованинг «Шоира Зебуннисо портрети»да кўчирилган суратни адабиёт мухлиси бўлган танишимга ҳадя этганимда у қайта-қайта томоша қилиб: «Шу Зенуннисо тасвиримикан?» деганди...

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

** Бу — қизиқ*

ҒАРОЙИБ МОДДА

⊙ БИРОН кишига «Сув нима?» деган савол билан мурожаат қилсангиз, бу унга фақат эриш туюлибгина қолмай, балки бир мунча назокатсиз ҳам сезилади. Аммо тўғри-да, сувнинг нималигини ким билмайди, дейсиз. Сув водород билан кислороднинг бирикмаси эканлиги ҳаммага беш қўлдек аён. Аммо чуқурроқ ўйлаб кўрилса бу ғаройиб модданинг ўзига хос томонлари, эътиборга молик жиҳатлари талайгина.

РАДИОАКТИВ СУВ

ФИЗИКЛАР атом реакторларида сунъий йўсинда тритийли сув ҳосил қилишни ўрганиб олишди. Радиоактивлигининг кучлилиги туфайли бу сув жуда хавфли ҳисобланади. Бундай модда ҳозирча олимларгагина керак.

МУЗ ҚАНДАЙ ТУЗИЛГАН?

СУВ молекулалари ажойиб тузилиши туфайли муз бўлганда ҳам шундай бирикканки, уларнинг ҳар бири бошқа тўртта молекула билан боғланган ва қуршаб олинган. Бу эса муз структурасининг мўрт бўлишига олиб келади, оқибатда кўп бўшлиқ ҳосил бўлади. Музнинг тўғри кристалл тузилиши учбурчаклигининг кичик ақлини қолдирадиган даражада гўзаллигидир, дераза ойналарини қоплаган муз безаклари ўз аксини топади.

ҚОР УЧҚУНИ

У атмосферанинг жуда паст қатламларида юқори қатламларида сув буғларининг музлашиши натижасида вужудга келган муз кристалларининг учқунларидир.

ГАЗСИМОН ҲОЛАТИ НЕЧА ХИЛ?

ФАҚАТ битта — у ҳам бўлса буғ ҳолатидир. Буғнинг ўзи ҳам биттами? Албатта йўқ. Сув неча хил бўлса, сув буғлари ҳам шунчадир.

ҚУРУҒИ ҲАМ БЎЛАДИ

СУВНИНГ қуруғи ҳам олимлар томонидан тайёрлашга муваффақ бўлинган. Гап шундаки, улар оддий сувга бир канча намланмайдиган кремний кислотанинг майда кукунини қўшиб аралаштирганлар. Бунда сув дарҳол кукун бўлиб сочилувчан бўлиб қолади. Уни сепиш, халтачаларда тарқатиш мумкин. Уни ҳар қандай идишга солиб, у қуруқ ва совуқдир.

Самад ШОДМОНОВ тайёрлади.

Кашфиётлар тарихидан

1789 ЙИЛИ немис кимёгари М. Клапрот илгари маълум бўлмаган элементни топиб, уни қуёш таркибининг еттинчи планетаси номи билан атади. Орадан 107 йил ўтгач, 1896 йилда А. Беккерель илгари кашф этилган уран бирикмаларининг кўзга кўринмайдиган нурлар чиқаришини аниқлади. Бу воқеа одамнинг сирли радиоактивлик ҳодисаси ва унинг ҳақидаги таълимотнинг бошланиши бўлди.

* * *

ҚАТТИҚ ҳолдаги сувнинг (қор, муз ва бошқалар) буғланиши мумкин эмас, деб ҳисоблашар эди. Бу фикрни физик В. В. Петров рад этди. У қорнинг ҳатто ноль даражадан паст ҳароратда ҳам буғланишини тажрибалар асосида исботлаб берди.

* * *

1896 ЙИЛИ француз физиги А. Беккерель уран тузларини текшира туриб, бу тузлар ўзидан кўзга кўринмайдиган нурлар чиқаришини кузатди. Бу нурлар қора қоғозга ўралган сингари фотопластинка юзасини қорайтирган. Магнит майдонида текширилганда, уларнинг бир қисми бир тарафга, бошқа қисми бошқа тарафга оғиши аниқланди. Булар альфа ва бета нурлар деб аталди. Иккинчи қисми эса магнит майдонида оғмади. Уларни гамма нурлар деб аталади.

Саодат ОДИЛОВА тўплади.

Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?

БИР ҚУЛТУМ СУВ

⊙ Ҳар гал «Чўли ироқ»ни тинглаганимда бепоён саҳро ва қум уммонида сузиб бораётган карвон кўз олдимга келади. Жазирама иссиқ ва сувсизликдан ўта толиққан карвонни фақат ҳаётга бўлган интилиш олға етаклайди. Узоқдан сардоба мисол кўзга чалинган ўркач бархонлар оралиқ масофа яқинлашган сари саробга айланади. Ниҳоят карвон оғир ва машаққатли йўл азобига дош бериб манзилга етиб келади. Ташналикдан қовжираган лаблар муздек сувдан баҳра олади.

Хотимаси нурли тугаган ҳикоя. Кишиларни чидамли ва бардошли бўлишга ундовчи лавҳа. Қиссадан ҳисса чиқариб айтадиган бўлсак, ҳозирги ёз пайтида шаҳримизни кезган меҳмону мезбонларга ташналикда сабр-тоқат тилаш.

Ҳарна бўлганда ҳам руҳан тушмасликка ўрганиб қолганмиз. Шунинг учун бу гал ҳам тушкунликка берилмай сувга ташна қалблар ҳақидаги ушбу воқеани эътиборингизга ҳавола этмоқчимиз.

ЯҚИН ўртада Жанубий вокзалга қадам ранжида қилдингизми? Йўқ дўйсизми? Унда яхши. Ҳар қалай сувсизлик балосига дуч келмабсиз. Бир кунда бу ерга қанча одам келиб-кетишини билмаймизу, лекин, шундай гавжум даргоҳда фақат бир жойдагина чанқоқбосди қилиш учун имконият яратилганидан хабардормиз. Шунисига ҳам шукр. Бордию ўша газ сув автомати бўлмаса йўловчиларнинг ҳоли нима кечарди?!

Кечки пайт. Қилт этган шабада сезилмайди. Қани энди шу дамда бир пиёла муздек сув бўла қолсаю мириқиб ичиб олсанг. Афсус бунинг иложи йўқ. Газ сув автомати олди эса бола-чақа билан тирбанд. Ўчакишгандек яна денг учта автоматнинг биттаси «Кечки уйқу»га кетибди. Қолган иккитаси ёрилиб кетгудек тинимсиз вишиллайди.

— Ойи, сув, — ҳархаша қилади 3—4 ёшлар чамасидаги қизалоқ онасига.

— Ҳой яхшилар, барака топинглар, қизчамга бир стакан сув олиб берворинглар, — дейди она турнақатор навбатда турғанларга зорланиб.

— Навбат билан келасиз, опа. Ҳамма ҳам одам.

Қизча баттар йиғлайди. Кўнгилчан қариянинг раҳми келиб ичиб турган сувини унинг оғзига тутади.

— Мен амаллаб чидарман. Ма, сен ичақол, чироғим.

— Вой тавба, ахир бу келди-кетди жой бўлса. Газ сув автоматларининг сонини кўпайтириб қўйишса бўлмасмикин, — дейди бир онахон нолиб.

— Олдин қадамингизда газ сув сотиларди. Нархи ошдию у ҳам қуриди, — дейди йўловчилардан бири.

Радиокарнайдан «Тошкент — Китоб» поездига йўловчилар чиқарилаётгани эълон қилинди. Сув ичган ичди, ичмаган йўқ. Навбатни ташлаб вагонларига югуришди одамлар.

Орқага қайтишда қизиқ воқеанинг гувоҳи бўлдик. Тўқимачилик комбинати бекатига келгунча бирор жойда газ сув автоматини учратмадик. Демак шу оралиқ масофада сувсираб қолган киши тиқин бўлса ҳам ё Жанубий вокзалга ёки тўқимачилик комбинати бекатига бориб чанқоғини қондириб келишга мажбур.

Бир вақтлар «Эски Жўва» бозорига борган одам ўзини жаннатга тушиб қолгандек ҳис этарди. Бозор ораста, ҳаммаёқ сув сепиб супириб-сидирилган, сув отгичлар тиним билмай ишлар, истаган пайтда уларнинг зилол чашмасидан баҳраманд бўлишингиз мумкин эди. Унинг устига газ сув дўконлари шу қадар кўп эдики, уларда бири-биридан тотли яхна ичимликлар сотиларди. Энди-чи? Офтоб жазирамасида бу ердан юролмайсиз. Газ сув автоматларию дўконлари анқонинг уруғи. Борларига ҳам одам кўплигидан яқинлашиб бўлмайди. Навбатингиз етгунча томоғингиз қақраб, бўларингиз бўлади. Муздек айронларни айтмайсизми? Эсласангиз беихтиёр оғзингизга сув келади. Сотувчи болаларнинг оғзидан: «Кеп қолинг» деган сўз тушмасди. Қани ўша ўзидан катта челакни инқиллаб кўтариб юрган болалар, қани ўша айронлар. Ҳозир тушда ҳам кўрмайсиз. Бунисига ўзимиз сабабчи. Ута насиҳатгўй бўлиб кетдик. Болаларни бозорга ўргатманг дедик. Кечгача айрон сотиб пешона тери билан пул топган ёшларни ўзбошимчаликда, тарбиясизликда айбладик. Уларнинг ота-оналарига эса бепарво, ўсмирни келажагига зомин бўляпти, деб тош отдик. Хўш, бола ёшликдан меҳнатга чиниқса нима бўпти? Пешона тер билан пул топиш машаққатини татиб кўришнинг нимаси ёмон? Ишдан ҳориб-чарчаб қайтган ота-онани бозор-ўчар ташвишидан қутқариш гуноҳми? Иссиқдан чанқаган одамлар оғзига муздеккина айрон тутишнинг нимаси зарар?

Иккинчидан, бу юмуш ўсмирни иш билан банд қилиб уни бекор кўча чангитишдан асрарди. Текинтомоқ ва бебошликдан сақларди. Энг муҳими, уни ўзгалар меҳнатини қадрлашга ўргатарди. Бир бурда нон топишнинг нақадар машаққатли эканлигини мурғак онгига муҳрлаб қўярди. Мана ўзимиз энди ўша «ғамхўрлигимиз» нашидасини «сураяпмиз».

Бешёғоч деган гўзал масканда одамларнинг яхна сув излаб юришига нима дейсиз? Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг шундай катта даргоҳда бир жойдагина чанқоғингизни қондиришингиз мумкин. У ҳам бўлса донғи оламни тутган Муқимий номли театр рўпарасида. Бу ерга ўрнатилган олтита автоматнинг тенг ярми ишламайди.

— Укажон, қаердан сув ичсак бўлади? — сўрайди қўлтиқтаёқли ногирон киши.

— Ҳов анови жойдан.

— Бир неча марта бордим у ёққа. Пулни майдаловчи қизча тушликка чиққан экан.

Ана холос. Бекорга ҳам одамлар уймалашиб ётмаган экан-да, автомат ёнида. Шу ягона даргоҳни ҳам худо кўп кўрибди-я, мижозларга.

Музқаймоқ хоналари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Уларнинг ҳаммаси тижоратхонага айлантирилган. Эрталабдан кечгача майдалаб музқаймоқ сотиб ўтиргандан кўра яхлит пул топишни афзал кўришибди азаматлар.

— Олдинлари шаҳарнинг марказий кўчаларида қатор-қатор махсус сув отгич фаввoрачалар бўларди. Ҳамиша улардан сув ичиб чанқоғингизни қондиришингиз мумкин эди.

— Беминнатлигидан ташқари қулайлигини айтмайсизми. Чўнтак кавлаш йўқ, танга излаш йўқ, — дейди бизга куюниб бояги киши.— Ҳозир ўша қурилмачаларга ҳам қирон келган. Балки бу ҳам бозор иқтисодиёти даврида одамларни пулли газ сув дўконларига кўпроқ жалб этишнинг бир туридир. Хўш, шундай бўлса, текин хизматни хуш кўрмайдиган ўша кимсалар нега энди бўлмаса пулли газ сув автоматлари сонини кўпайтириб қўйишмас экан. Ахир қачонгача ўтган-кетганнинг томоғи қақраб сув излаб юради?

Очиғини айтганда, яқин-яқингача фаолият кўрсатиб келган «Ташлимводторг» деган ташкилот тугадию, газ сувлардан барака кетди. Бу савдо ташкилоти шаҳар аҳолисини яхна сув билан таъминлашни ҳар қалай бир меъёрда сақлаб турарди. Ҳамма жойга, айниқса гавжум кўчаларга қатор газ сув автоматлари, дўконлари ўрнашган бўлиб, одамлар улар хизматидан бемалол фойдаланишарди. Ҳозирчи? Барча жойларда ҳам бу борадаги таъминотни яхши деб бўлмайди. Чунки юқоридаги ташкилотнинг тарқатиб юборилишидан вужудга келган район озиқ-овқат савдоси бўлимига қарашли яхна ичимликлар омборхоналари турлича фаолият кўрсатишяпти. Очиғи улар ишидан ҳамшаҳарларимиз тўлиқ қониқишмаяпти. Масалан, биргина Акмал Икромов район яхна ичимликлар омборхонасини олайлик. Унинг жойлардаги дўконларида (улар сони камайиб кетган) газ сув сотилмайди. Сотувчилар фақат музқаймоқ савдоси билан шуғулланишади. Лекин ўша музқаймоқ ҳар доим ҳам савдода бўлавермайди. Дўконда савлат учун қўйилган шишали ичимликлар эса кўпинча эски бўлади. Чанқоқ қондириш учун қулай бўлган газ сув автоматларини эса ҳамма жойда учратмайсиз. Уларни топиш амри маҳол. Бундай ҳолни Ҳамза районида ҳам кузатиш мумкин.

Шаҳар районларига қарашли яхна ичимликлар омборхоналарининг ҳаммасида ҳам иш ёмон ташкил этилмаган албатта. Шу ўринда бир мисол келтиришни лозим топдик. Инсоф билан айтадиган бўлсак, Юнусобод район озиқ-овқат савдоси бўлимига қарашли яхна ичимликлар омборхонасида аҳолини муздек сув билан таъминлашда бошқаларга ибрат бўларли даражада иш юритиляпти.

— Сув — об-ҳаёт, дейди халқимиз. Шундай экан, ташна қалблардан бир пиёла сувни дариғ тутиш ёки улар учун қулайлик яратиб бермаслик инсофдан бўлмайди албатта, — дейди район яхна ичимликлар омборхонаси бошлиғи Абдувосит Мўминов. — Бизнинг ҳисобимизда 173 та автомат мавжуд бўлиб, улар ҳозирча мижозларимизга бенуқсон хизмат кўрсатиб турибди. Бунинг устига яна 14 та нуқтада бочкали турли шарбатларидан тайёрланган сувлар билан савдо қилинади. Асосий таъминотчиларимиз «Қибрай» ширавoзаводи ва «Лаззат» яхна ичимликлар корхонасидир. Агар биз «Қирбай»дан газ сув учун зарур бўлган сироп олсак, «Лаззат»дан эса турли шарбатли сувлар ва квас оламиз. Очиғи ҳар иккала таъминотчиларимиздан хурсандмиз.

Шу районга қарашли Амир Темур кўчаси — катта ва гавжум кўчалардан бири. Келинг, шу кўчанинг «Дўстлик» меҳмонхонасидан бошлаб айланма йўлгача бўлган тахминан 8 километр масофа оралиғидаги чанқоқбосди нуқталарни бир ҳисоблаб чиқайлик. «Олой» бозори, «Қозоғистон», Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси, Шаҳристон, Юнусобод, Универсал дўкони бекатларида (кўриб турибсизки деярли ҳар бир бекатда) яхна ичимликлар сотиш нуқталари бор. Майли-да улар хоҳ газ сув автоматлари, хоҳ бочкали шарбатлардан иборат бўлсин. Бир кунда бу кўчадан озмунча одам ва транспортлар ўтадими? Уларнинг ҳаммаси шундоққина кўча юзидаги автоматлардан чанқоқларини бемалол қондиришлари мумкин.

— Кези келганда бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Бизда ҳали ҳам халқ мулкига ножўя кўз билан қарайдиган ёшлар топилади... Мана бир мисол. Бундан икки йил муқаддам кўпчилик талабини ҳисобга олиб не машаққатлар билан Юнусобод даҳасининг «Д—2» мавзеида учта янги газ сув аппаратини ўрнатган эдик, — дейди сўзини давом эттириб А. Мўминов. — Қанча маблағ ҳисобига қад ростлаган бу автоматлар ҳали ишга тушмай туриб кимларнингдир томонидан бузиб ёрилди. «Ахлоқсиз»ларнинг бу қилмишига шу атрофда яшовчилар томошабин бўлиб туришаверишди. Ахир битта автоматнинг баҳоси 42 минг турган бир даврда бундай хўжасизликка чидаб бўладими?

Гап яхна ичимликлар хусусида борар экан яна бир нарсани инкор этиб бўлмайди. Тўғри, ҳозир шаҳар районлари ошхоналари трестига қарашли ёки турли ширкатлар томонидан қўлбола тайёрланиб, ойнали музлатгичларда жимирлаб турган қизил рангли сувлар ҳар қадамда учрайди. Лекин уларнинг нархи баланд — 2 сўм. Бундай сувни ичишга ҳамманинг ҳам ҳамёни кўтаравермайди. Устига устак уларнинг кўпчилиги сифатсиз, маза-матрасиз.

Музқаймоқ хоналарнинг аҳволи бундан баттар. Борларида ҳам қаҳатчилик. Марказий хиёбондаги тарихий музқаймоқ хонаси ўрнида «Нилуфар» тижорат-восита дўконининг иш бошлаб юборганига анча бўлди. Одамлар фақат бу бинонинг ичи ва ташқи томонини томоша қилгани киришаяпти. Дўкон баҳосига эса мутлақо яқинлашиб бўлмайди. Шу мажмуадан ўрин олган салқин ичимликлар хонаси бўм-бўш. Қоқ тушликда унинг ичида олдига бир шиша сув қўйиб олган икки йигит-қиз ўтиришибди. Бир вақтлар бу ер айни туш чоғларида шу қадар гавжум бўлардики, ўтиргани жой тополмасдингиз. Энди эса одамлар бу ҳашамдор хонага юрак ютиб киришолмайди. Чунки нархи чақиб олади.

— Музқаймоқ неча пул? — сўраймиз сотувчидан.

— Шоколад кукунисиз юз грамм 7 сўм 80 тийин, кукун қўшилгани эса 15 сўм.

Ана сизга баҳо! 200 грамм музқаймоқ есангиз пулига «тишингиз синади». Шундоқ ҳам бир сакраб тўрт-беш сўмга чиқиб олган музқаймоқни ўйлаб ейдиган бир даврда ярим қошиқ (чой қошиқ) кукун қўшилган (у ҳам маза-матрасиз, бунинг устига қўлда тайёрланган) музқаймоқни 15 сўмга ким ҳам тановул қилади, дейсиз.

Яна бир гап. Ушбу хиёбон атрофида ўтган йиллари тўрт жойда яхна ичимликлар сотиларди. «Зарафшон» ресторанининг Карл Маркс кўчаси қисмида, Ленинград кўчасининг Матбуот уйи яқинида, Зобитлар уйи бекатида, хиёбоннинг Карл Маркс кўчасига ўтавериш қисмида жойлашган бу бочкали ичимликларнинг бирида муздек квас, бирида эса хуштаъм морс, қолганларида турли шарбатлар бўларди. Улардан хоҳлаганингизни ичиб чанқоқ қондирардингиз. Ҳозир эса бир жойда — хиёбоннинг ўзида сув сотиляпти. Қолганлари изсиз йўқолди.

Хулоса қилиб айтганда, шу кунларда бутун шаҳар аҳолиси катта шодиёна—серқуёш диёримиз Мустақиллик кунининг бир йиллигини нишонлашга катта тайёргарлик кўряпти. Байрам муносабати билан шаҳримизга кўплаб чет эллик меҳмонлар келиши кутилмоқда. Шундай экан, ўзининг мусаффо осмони, зилол суви, ширин-шакар мевалари, файзли дастурхони билан элга танилган юртимизга ташриф буюрган ҳар бир киши бу сафар ҳам қутлуғ даргоҳимиздан қалби хушнуд бўлиб кетса деймиз. Бунинг учун эса озода-ю, осойишталигимиздан тортиб сувларимизнинг хуштаъму сероблигини яна бир карра исбот этмоғимиз лозим.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

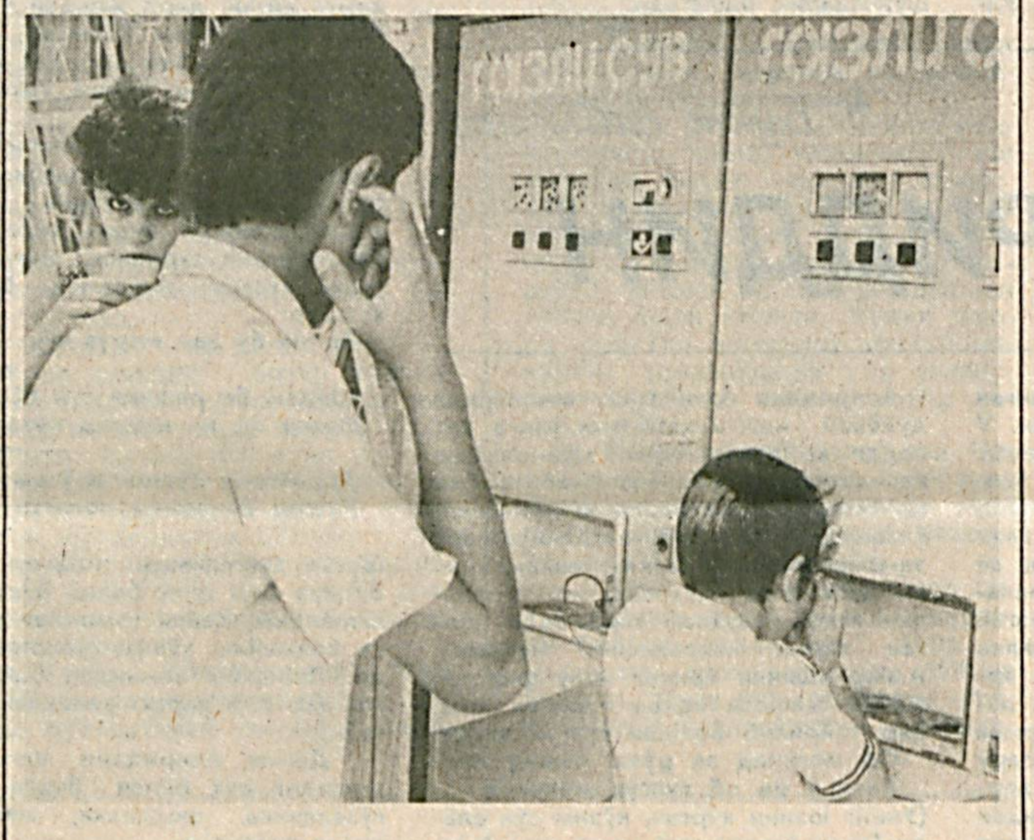

СУРАТЛАРДА: бири ишлаб, бири ишламайдиган газ сув автоматлари.

Рустам Шарипов суратлари.

Муҳаррир ўринбосари
Солиҳ ЁҚУБОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлиги

ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ 56-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1992 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Хотин-қизлар, болалар ва эркакларнинг устки кийимларини тикувчи чевар мутахассислиги бўйича ўрта мактабнинг 9-синф ва 11-синфини битирган ҳамда тикиш-бичишни яхшилаб ўрганиб олишни истайдиган қизлар ва йигитлар ўқишга қабул қилинади.

Ўқув муддати: 9 синф маълумоти билан 3 йил, 11 синф маълумоти билан — 1 йил ва бу давр меҳнат фаолиятига киради.

Ўқиш даврида 80 сўм стипендия, 40 сўм овқат пули берилади.

Ишлаб чиқариш амалиёти «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмасида ўтказилади. Амалиёт даврида 100 фоиз миқдорида иш ҳақи тўланади. Билим юртини тугатганингиздан кейин сизга «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлашингиз учун барча қулайликларни яратиб беради.

Тикувчилар ойига 600 сўмдан 1300 сўмгача маош оладилар.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Сиз қисқа вақт ичида тикувчи касбини эгаллашни хоҳласангиз қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин; Тошкент шаҳри, «Қўйлиқ-5» даҳаси, 37, 45, 55, 104, 119, 99-автобуслар; 11-маршрутли таксининг «Ким Пен Хва кўчаси» бекати.

«Ш А Р Қ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

қурилиш ва бошқа ташкилотларга БОСМА ГУЛҚОҒОЗЛАРНИ шартномавий нархларда сотади

Гулқоғозларнинг аслиятига қараб танлаш ва уни концерн қоғозидан тайёрлаб бериш имконияти мавжуд.

Концерн ўров ёрлиқлари ва босма иш қоғозларини тайёрлаб бера олади. Тайёрлаш муддатини истеъмолчи белгилайди, буюртмалар биржа баҳосидаги концерн қоғозидан бажариб берилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50.

14-УРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги касблар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

электр-газпайвандчи, «С» тоифали ҳайдовчи — ўқиш муддати 3 йил;

электр-газпайвандчи — ўқиш муддати 1-3 йил;
чилангар-сантехник-газпайвандчи — ўқиш муддати 1-2 йил;

автомобилларни таъмирловчи чилангар — ўқиш муддати 2-3 йил;

универсал-токарь — ўқиш муддати 6 ой.
қоғоз ишлаб чиқариши технологи — ўқиш муддати 1-3 йил;

автомобилларни таъмирловчи чилангар-электр-газпайвандчи — ўқиш муддати 1, 2, 3 йил.

9-синфни битирганлар уч йил ўқиб, ўрта маълумот оладилар ёки ўрта маълумот олмаган ҳолда 2 йил ўқийдилар.

Ўқиш даврида уч йиллик таълим гуруҳларидаги ўқувчилар уч марталик овқат, 40 сўм стипендия, кундалик ва кўчалик кийим-бош (бепул) билан таъминланадилар.

Билим юртини тамомлаган ўқувчилар ўрта маълумот ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар.

Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ҳамма ўқувчиларга 50 фоиз иш ҳақи тўланади. Ўқиш муддати меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганларга олий ўқув юртларига киришда енгиллик берилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. 11-синф маълумотига эга бўлганлар барча ихтисослар бўйича 10 ой ўқийдилар.

Совет Армияси сафларидан захирага бўшатилганлар 6 ой ўқийдилар ва 80—380 сўм миқдорида стипендия оладилар.

Билим юрти қошида «В» ва «С» тоифали ҳайдовчиларни тайёрлайдиган пулли, кундузги ва кечки 6 ойлик курслар очилган.

Билим юртини битирган ёшлар «Минмонтажспецстрой», «Иргидромаш», Ўзбекистон қоғоз комбинати корхоналаридан бирига ишга юбориладилар.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида гувоҳнома (аттестат), 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент—73, Ҳамза райони, Оқдарё кўчаси, 122-уй (12, 37, 52, 68-автобуслар (Куйбишев узун кўчаси бўйлаб), 15, 26, 161-автобуслар (Жарқўрғон кўчаси бўйлаб)нинг «Жамила» дўкони» бекати).

ТЕЛЕФОН: 91-33-94.

ДАВЛАТ СТАТИСТИКА ҚЎМИТАСИ

кадрлар тайёрлаш бошқармасининг

Тошкент вилоят ўқув комбинати

1992-93 ўқув йилида

халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари учун

бухгалтерлар тайёрлайдиган пуллик курсга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқув комбинати бухгалтер-ҳисобчи, кассирлар ва ревизорлар ҳам тайёрлайди.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида, кундузи ва кечқурун олиб борилади.

Ўқиш муддати — 2, 4, 6, 10 ой.

6, 10 ой ўқиганларга диплом берилади.

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Буюк ипак йўли узун кўчаси, 42-уй. 17 «э», 101 «э», 24 «э»-автобуслар; 17, 18-троллейбусларнинг «Тошкент вилояти статистика бошқармаси» бекати.

ТЕЛЕФОНЛАР: 67-19-58, 67-19-38.

ҒАФФОР РАШИДОВ НОМЛИ 98-ШАҲАР МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ

Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи ўқувчиларни 1—9 синфларга

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Таълим ўзбек тилида олиб борилади. Ҳужжатлар 20 августгача қабул қилинади.

Маълумотлар юзасидан қуйидаги телефон орқали мурожаат қилиш мумкин: 42-35-34.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур райони, «Кўкча дарвоза» бекати, Архангельск кўчаси, 27-уй, («Ёшлик» метро станциясидан қатнайдиган 27-автобуснинг «Кўкча дарвоза» бекати).

ЦИРК

Тошкент давлат циркида

22 августдан

Ўзбекистон ва Қозоғистон республикаларининг артистлари иштирокида

«ДЎСТЛИК АРЕНАСИ»

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунига бағишланган катта ранг-баранг цирк дастури.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

⊙ Нашр кўрсаткичи 64590 ⊙ Босмага бериш вақти 11.30. ⊙ Босмага берилди 13.00. ⊙ Буюртма Г—286 ⊙ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.